

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
<p>Název návrhu zákona: Zákon, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony</p>	
<p>Zpracovatel / zástupce předkladatele:</p> <p>Ministerstvo vnitra</p>	<p>Předpokládaný termín nabytí účinnosti,</p> <p>Účinnost ustanovení majících vztah ke zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů se navrhuje uplynutím 15 dnů po dni vyhlášení zákona, účinnost ustanovení, která předpokládají návaznost na centrální evidenci přestupků a ustanovení o municích, k jejichž provedení je nezbytné přijmou prováděcí legislativu se navrhuje k 1. lednu 2017</p>
<p>Implementace práva EU: <i>Ne</i></p>	
2. Cíl návrhu zákona	
<p>1. V návaznosti na události v muničním areálu ve Vrběticích (i jinde) stanovit jednoznačný právní režim nakládání s municí civilními subjekty na území České</p>	

republiky; 2. ve vazbě na tragickou událost v Uherském brodě zefektivnit systém prověřování a vymáhání požadavků na zdravotní způsobilost držitelů zbrojních průkazů; 3. s ohledem na dosavadní zkušenosti s fungováním Centrálního registru zbraní odstranit některé nedostatky zákona.

3. Agregované dopady návrhu zákona

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: *Ano*

Návrh zákona bude mít omezený dopad na státní rozpočet v podobě nákladů na rozšíření systému Centrálního registru zbraní o modul pro municí a nákladů na zajištění zkoušek odborné způsobilosti držitele vyššího muničního průkazu a muničního průkazu pro provádění pyrotechnického průzkumu. Dopady na státní rozpočet by však měly být v delším období vyrovnány vlivem stanovení vyšších sankcí za správní delikty a přestupky v oblasti municí, možnosti kontrolního orgánu stanovit složení kauce, přenesením nákladů na použití zajišťovacích institutů na držitele zbraně či municí a v neposlední řadě též vyšší úrovní prevence vzniku mimořádných událostí.

3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: *Ano*

Povinnosti stanovené v návrhu budou znamenat vyšší náklady pro podnikatelské subjekty, které nakládají s municí. V případě subjektů, jejichž způsob nakládání s municí (především v oblasti skladování municí) se v současné době výrazně odlišuje od úrovně předpokládané vojenskými předpisy v této oblasti, bude návrh znamenat náklady ve značné výši. I v případě, pokud by však v důsledku nově stanovovaných povinností došlo ke snížení počtu subjektů, které s municí v civilním sektoru nakládají, nelze takový dopad považovat za nepřiměřený. Nově stanovované povinnosti si kladou za cíl v maximální míře zvýšit úroveň ochrany obyvatelstva a životního prostředí před riziky vyplývajícími z nakládání s municí.

3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) *Ano*

Navrhuje se v určité míře zapojit obce do procesu vydávání zbrojních průkazů. Tato role obcí (vyjadřování se k žádosti o vydání zbrojního průkazu, resp. k žádosti o vydání nového zbrojního průkazu) však nahrazuje existující činnost obecních úřadů, které při vydávání zbrojních průkazů v současnosti sdělují na požádání policii údaje o

(přestupkové) spolehlivosti žadatele, která však nově bude ověřována přímo z centrální evidence přestupků. Celkový dopad na obce by tedy měl být spíše omezený, či dokonce neutrální.

3.4 Sociální dopady: *Ne*

3.5 Dopady na životní prostředí: *Ano*

Návrh usiluje o zvýšení standardu nakládání s municí v civilním sektoru, přičemž munice představuje potenciální vážné ohrožení též pro životní prostředí. V tomto směru se též počítá s lepší návazností zákona o zbraních a zákona o prevenci závažných havárií.

1 Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

1.2 Definice problému

Zpracování předkládaného návrhu zákona vychází ze tří nezávisle na sobě identifikovaných problémových oblastí v souvislosti s nakládáním se zbraněmi (v širokém slova smyslu). Jde jednak o identifikované problematické oblasti právního rámce upravujícího nakládání s municí civilními subjekty, jednak o zjištěné nedostatky právní úpravy a potřebu stanovení efektivnějších nástrojů pro realizaci podmínek pro vydání zbrojního průkazu, a konečně jde o souhrn dílčích poznatků z praxe Ministerstva vnitra a správních orgánů, které vyplynuly z praxe uplatňování zákona o zbraních mimo jiné též v souvislosti se spuštěním Centrálního registru zbraní k 1. červenci 2014.

1.2.1 Harmonogram přípravy návrhů změn právních předpisů

Vláda dne 14. ledna 2015 schválila svým usnesením č. 33 materiál *Analýza právní úpravy a působnosti orgánů veřejné moci ve vztahu k nakládání s municí civilními subjekty*. Současně vláda uložila zahájit přípravu příslušných změn právních předpisů:

- zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Návrh novely zákona o požární ochraně je součástí předkládaného materiálu, změny zákona č. 61/1988 Sb., jsou naproti tomu předkládány jako samostatný návrh, jehož součástí je též rozsáhlejší transpoziční změna tohoto zákona.

Vedle změn těchto právních předpisů bude v souvislosti s nakládáním s municí též zvažena změna zákona o prevenci závažných havárií. V tomto směru však bude posuzován až nový zákon o prevenci závažných havárií, který byl (rovněž coby

transpoziční předpis) v době zpracování předkládaného návrhu novely zákona o zbraních teprve ve fázi jeho předložení Parlamentu České republiky.

Praktická aplikace navrhovaných řešení v oblasti nakládání s municí bude rovněž v rozhodující míře závislá na přijetí příslušných prováděcích právních předpisů, především pak pokud jde o skladování munice. Změny prováděcích právních předpisů k zákonu o zbraních navazující na jeho předkládanou změnu, resp. příslušné nové prováděcí právní předpisy (např. oblast skladování munice není dosud vůbec obecně závazným právním předpisem upravena) budou tzv. technickými předpisy ve smyslu nařízení vlády č. 339/2002 Sb., o postupech při poskytování informací v oblasti technických předpisů, technických dokumentů a technických norem, ve znění pozdějších předpisů. Tomuto faktu bude nezbytné přizpůsobit též navrhovanou účinnost předkládaného návrhu změny zákona o zbraních a právních předpisů souvisejících.

1.2.2 Nakládání s municí civilními subjekty

Z hlediska věcného zhodnocení právní úpravy dopadající v současné době na nakládání s municí v civilní sféře dospěla výše uvedená *Analýza právní úpravy a působnosti orgánů veřejné moci ve vztahu k nakládání s municí civilními subjekty* k níže uvedeným zjištěním (pro detailní analýzu příslušných právních předpisů lze odkázat přímo na tento analytický materiál).¹

Na nakládání s municí se vztahuje řada právních předpisů. Munici definuje a z hlavní části upravuje nakládání s ní zákon o zbraních. Munice představuje souhrnné označení pro mimo jiné ruční a jiné granáty, střely do pancéřovek a tarasnic, dělostřelecké střelivo, pumy, torpéda, řízené a neřízené rakety, kazetovou (kontejnerovou) municí, miny, pyropatrony, výmetné klamné cíle, pyrotechnické imitační prostředky, signální a osvětlovací prostředky. Je tedy nezbytně nutné odlišovat pojem munice od pojmu střeliva, kterým zákon o zbraních pojmenovává toliko střelivo pro ruční palné zbraně. „Ostrá“ munice je pak v zákoně o zbraních zařazena do nejpřísněji regulované kategorie zbraní – kategorie A.

¹ Předběžné informace ke zjištěním uvedené Analýzy předložilo Ministerstvo vnitra pro informaci členům Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na jednání konaném dne 12. prosince 2014. Příslušná souhrnná zpráva, která obsahuje též informace přímo k událostem v muničních skladech ve Vrběticích je k dispozici na internetových stránkách Ministerstva vnitra zde: <http://www.mvcr.cz/soubor/souhrnna-zprava-k-situaci-ve-vrbeticich.aspx>.

S municí (resp. obecně se zbraněmi kategorie A) mohou v současné době nakládat pouze držitelé zbrojní licence, a to tehdy, pokud jim bylo nakládání se zbraněmi kategorie A povoleno, a to v rozsahu činností, pro které jim byla zbrojní licence vydána (jde např. o vývoj a výrobu, nákup, prodej nebo přepravu, nebo ničení, resp. znehodnocování). V naprosté většině případů jde o podnikatele v oboru zbraní a střeliva, kteří museli před vydáním zbrojní licence příslušné skupiny získat navíc příslušnou koncesi podle živnostenského zákona. Zbrojní licence vydává ve správním řízení příslušné krajské ředitelství policie. Žadatel o vydání zbrojní licence musí mimo jiné splňovat podmínky bezúhonnosti (v případě právnické osoby se posuzuje jak bezúhonnost právnické osoby, tak i bezúhonnost členů statutárního orgánu nebo odpovědného zástupce) a spolehlivosti (tato přestupková zachovalost se v případě právnických osob posuzuje pouze u členů statutárních orgánů nebo odpovědného zástupce).

Z hlediska zabezpečení uskladněné munice se použije především zákon o zbraních (určité dílčí požadavky však vyplývají též ze zákona č. 61/1988 Sb. a některé požadavky na zabezpečení mohou plynout také ze zákona o prevenci závažných havárií). Jeho ustanovení jsou ale primárně směřována na zabezpečování „běžných“ střelných zbraní, nikoli munice. Účelem zabezpečení je zabránit zneužití, ztrátě či odcizení uskladněných zbraní (existující požadavky lze pak i považovat za dostatečné). Zákon o zbraních naopak neřeší otázku, jakým způsobem má být munice uložena tak, aby v případě náhodného výbuchu byly jeho následky minimalizovány.

Pokud jde o kontrolu nakládání s municí podle zákona o zbraních, policie kontroluje shodu reálného stavu držené munice s evidenčním stavem, způsob a úroveň zabezpečení uložené munice, provádí kontrolu bezpečného používání zbraní a střeliva, tj. též munice, a konečně kontroluje dodržování dalších povinností podle zákona o zbraních držitelem zbrojní licence.

Při některých činnostech podnikatelského subjektu v rámci nakládání s municí však může docházet i k nakládání s výbušninami zalaborovanými nebo delaborovanými z munice – např. při výrobě, znehodnocování ničení střeliva či munice. Z tohoto důvodu musejí podnikatelé zabývající se některou z těchto činností být současně osobami oprávněnými podnikat v oblasti výbušnin. Základním oprávněním je v tomto směru příslušná koncese podle živnostenského zákona, kterou však lze vydat až po

vyjádření orgánů státní báňské správy podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě. Následně kontrolu nakládání s výbušninami vykonávají orgány státní báňské správy.

Z hlediska provozu objektů, kde dochází k nakládání s municí či s výbušninami ve větším rozsahu (základní hranicí je zde 10 tun zalaborované výbušniny), je nutné, aby daný podnikatelský subjekt splnil vedle podmínek podle právních předpisů na úseku zbraní a střeliva, resp. výbušnin rovněž další požadavky zákona o prevenci závažných havárií. Kontrolu podle tohoto zákona plní větší množství tzv. orgánů integrované inspekce (např. včetně Hasičského záchranného sboru České republiky a orgánů státní báňské správy), jejich kontrolní činnost koordinuje Ministerstvo životního prostředí a Česká inspekce životního prostředí.

Vojenské vnitřní předpisy o skladování munice nelze obecně na civilní subjekty, byť nakládající s (vojenskou) municí, aplikovat.

Působnost uvedených právních předpisů na úseku nakládání s municí je standardně omezena na nakládání s municí soukromými a některými dalšími subjekty. Pro ozbrojené bezpečnostní sbory a ozbrojené síly jsou z těchto právních předpisů stanoveny rozsáhlé výjimky (§ 1 zákona o zbraních). V případě zákona o prevenci závažných havárií je nejednoznačným způsobem vyloučena jeho aplikace ve vztahu k vojenským objektům, resp. areálům. Uvedené výjimky z aplikace těchto právních předpisů jsou ale často stanoveny různým a nejednoznačným způsobem. Z tohoto faktu mohou následně vznikat výkladové nejasnosti, pokud je např. v objektech spravovaných těmito složkami provozována činnost soukromých subjektů. V době vzniku daných právních předpisů nebylo explicitně počítáno s eventualitou, že v objektech těchto složek bude provozována podnikatelská činnost soukromých subjektů.

1.2.3 Způsobnost držitele zbrojního průkazu

Tato problematika byla (v příslušné části) předmětem *Analýzy pěti aspektů vyplývajících z událostí v Uherském Brodu*, kterou projednala a vzala na vědomí Bezpečnostní rada státu na svém jednání konaném dne 23. března 2015 (usnesení č. 9). Tento analytický materiál identifikoval následující nedostatky existující právní úpravy v oblasti státní správy na úseku vydávání zbrojních průkazů:

1.2.3.1 Nedostatečná informovanost lékařů o tom, zda je pacient držitelem zbrojního průkazu

Klíčovou součástí systému vydávání a odnímání zbrojních průkazů je posuzování zdravotní způsobilosti žadatelů o jejich vydání a jeho držitelů. Zákon o zbraních vychází z premisy, že držitelem zbrojního průkazu může být jen osoba k tomu zdravotně způsobilá, která netrpí nemocí vylučující zdravotní způsobilost.

Osobě, u níž posuzující lékař zjistí takovou nemoc, nemůže být vydán zbrojní průkaz, resp. jí takový průkaz musí být odňat. Systém posuzování zdravotní způsobilosti a odnímání zbrojních průkazů však naráží na některé nedostatky právní úpravy.

Dle platných právních předpisů je každý lékař, který u držitele zbrojního průkazu zjistí nebo nabude důvodné podezření, že držitel zbrojního průkazu pozbyl zdravotní způsobilosti, je povinný jej o tom poučit a oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu posuzujícímu lékaři.

Faktické plnění této povinnosti je však omezeno skutečností, že lékaři nemusí disponovat informacemi o tom, zda je konkrétní pacient držitelem zbrojního průkazu. S ohledem na tuto skutečnost, nemohou v řadě případů informovat posuzujícího lékaře o tom, že držitel zbrojního průkazu zřejmě pozbyl zdravotní způsobilosti.

1.2.3.2 Nedostatečná spolupráce Policie ČR s obcemi v rámci posuzování podmínek pro vydání zbrojního průkazu

V současné době zákon o zbraních stanovuje policii pouze povinnost dotázat se obecního úřadu v rámci posuzování spolehlivosti žadatele o vydání zbrojního průkazu. Obecní úřad se přitom vyjadřuje pouze k tzv. přestupkové spolehlivosti, nevyjadřuje se však k žadateli např. z hlediska informací, které by mohly vést k pochybnostem o jeho zdravotní způsobilosti, nebo které by mohly být podkladem pro posouzení spolehlivosti žadatele z hlediska nadměrného požívání alkoholu nebo návykových látek.

1.2.3.3 Omezená dostupnost údajů pro posouzení spolehlivosti žadatele o vydání zbrojního průkazu

Hledisko spolehlivosti podle § 23 zákona o zbraních zahrnuje tři rozdílné důvody, které splnění této podmínky pro získání zbrojního průkazu vylučují:

a) proti žadateli bylo vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin a jeho trestní stíhání bylo pravomocně podmíněně zastaveno nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání, přičemž dosud neuplynula zkušební doba nebo lhůta, v níž má být rozhodnuto, zda se osvědčil,

b) přestupková zachovalost,

c) nadměrné požívání alkoholických nápojů, resp. užívání jiných návykových látek.

Případy uvedené pod bodem a) ověřuje policie bez dalšího prostřednictvím přístupu k údajům z evidence Rejstříku trestů. Naopak při zjišťování, zda se osoba v zákonem stanovené době před podáním žádosti o vydání zbrojního průkazu nedopustila některého ze stanovených přestupků, naráží policie na skutečnost, že dosud neexistuje registr přestupků, který by umožňoval na jednom místě shromažďovat údaje o spáchaných přestupcích, jejich pachatelích a uložených sankcích a ochranných opatřeních.

Stávající právní úprava spočívá v tom, že dle ustanovení § 23 odst. 3 zákona o zbraních jsou obce (resp. obecní úřady) povinny poskytnout příslušnému policejnímu útvaru informace umožňující posoudit spolehlivost žadatele o vydání zbrojního průkazu. Policie tak musí tyto informace zjišťovat u jednotlivých obcí, u nichž je dán předpoklad, že mohly projednávat přestupky žadatele nebo držitele zbrojního průkazu. Hrozí tak, že policie se nemusí dozvědět o všech přestupcích žadatele o vydání zbrojního průkazu.

Pokud jde o aspekt posuzování spolehlivosti uvedený v bodu c), je v současnosti praxe v zásadě zcela nesystematická a policie může vycházet nejvýše z údajů získaných vlastní činností.

1.2.3.4 Nemožnost odnětí zbraně v obydlí

Policie má v současné době jen omezené oprávnění realizovat zajištění zbraní (anebo odnětí zbraní v případě pozbytí zbrojního průkazu). Policie především nemůže za účelem zajištění zbrojního průkazu a zejména zbraní vstoupit do obydlí jejich držitele.

1.2.3.5 Nemožnost předběžného zajištění zbrojního průkazu a zbraně při podezření na změnu zdravotního stavu

V případě, kdy policie nabyde u držitele zbrojního průkazu podezření, že tato osoba pozbyla zdravotní způsobilosti, oznamuje tuto skutečnost jejímu posuzujícímu lékaři. Posuzující lékař pak takové osobě vydá nový lékařský posudek, jehož stejnopis zašle příslušnému útvaru policie.

Příslušný policejní orgán následně zahájí správní řízení o odnětí zbrojního průkazu. Po nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí zbrojního průkazu vzniká jeho držiteli povinnost odevzdat jej spolu se zbraněmi, jež drží, do 10 dnů příslušnému útvaru policie.

V mezidobí do nabytí právní moci výše uvedeného rozhodnutí však takový držitel zbrojního průkazu disponuje všemi oprávněními dle zákona o zbraních. Může tak zbraň převést na jinou osobou, držet ji, nosit nebo z ní i střílet. Taková právní úprava umožňuje po omezenou dobu nakládat se zbraní i osobě, u níž je dáno podezření, že k tomu není zdravotně způsobilá. Takový stav zvyšuje ohrožení společnosti a lze jej hodnotit jako nevyhovující.

1.2.4 Některé další navrhované změny

Praktické zkušenosti s fungováním Centrálního registru zbraní ukázaly některé dílčí nedostatky stávající právní úpravy. Mezi takovými nedostatky lze zmínit například jen v omezené míře naplňovanou povinnost subjektů majících výjimku z aplikace zákona o zbraních podle § 42 odst. 2 věta druhá, nekonzistentní terminologii v případě „druhu zbraně“ podle technických norem a přílohy k zákonu o zbraních, nejasné zařazení dlouhých samonabíjecích brokových zbraní s hlavní delší než 600mm a zásobovacím ústrojím schopným pojmout více než 3 náboje do příslušné kategorie (B, res. C), s ohledem na paralelní vyznačení změny v Centrálním registru zbraní

není již nezbytné, aby držitel zbrojní licence ohlašoval paralelně příslušnému útvaru policie změnu ráže zbraně nebo opravu zbraně mající za následek změnu kategorie zbraně apod. Jako nedostačující se pro potřeby jiných orgánů veřejné moci projevilo též současné vymezení subjektů oprávněných přistupovat přímým přístupem k (některým) údajům vedeným Centrálním registru zbraní.

Vedle problémů (popř. redundantních ustanovení atd.), k jejichž zjištění přispěla zvýšená centralizace informací v rámci zavedení Centrálního registru zbraní, byly v průběhu běžné aplikace zákona o zbraních (mimo jiné rovněž v souvislosti s dalšími změnami, které přineslo nabytí účinnosti poslední novely zákona o zbraních zákonem č. 170/2013 Sb.) identifikovány další problematické momenty stávající právní úpravy zákona o zbraních, jejichž budoucí změna by měla být zvážena. Jde kupř. o způsob vymezení výjimek z aplikace zákona o zbraních, existující koncepci zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o jmenování zkušebním komisařem, která je dosud prováděna v rámci správního řízení o žádosti o jmenování zkušebního komisaře (mj. jde o koncepčně odlišnou konstrukci od standardní zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu), ne zcela vyhovující zakotvení oprávnění nakládat se střelným prachem a zápalkami určenými ke střelbě z historických zbraní (a jejich replik), resp. k přebíjení střeliva, neexistující právní úpravu zániku platnosti průkazu zbraně, nedostatečnou provázanost zákona o zbraních a zákona č. 228/2005 Sb., nejasnosti budící zakotvení povinnosti podnikatele v oboru zbraní a střeliva zajistit zabezpečení zbraní a střeliva při jeho přepravě apod.

Specifickým problémovým okruhem je konečně oblast kontrolní činnosti podle zákona o zbraních. Na jedné straně zde doposud chyběla výslovná úprava součinnostních postupů policie a kontrolní oprávnění Ministerstva obrany, které plní závazky České republiky, pokud jde o mezinárodní kontrolní režimy v oblasti odzbrojení. Na druhé straně pak bylo po nabytí účinnosti nového kontrolního řádu zjištěno několik nedostatků v existující právní úpravě zákona o zbraních – absence zakotvení tzv. kontrolního průkazu, nejednoznačné rozlišení mezi kontrolními pravomocemi příslušného útvaru policie a Policejního prezidia a oprávněními „policejního typu“, jejichž nositelem je příslušník policie, anebo přizpůsobení se zákona o zbraních rozlišování osoby kontrolované a osoby povinné v novém kontrolním řádu.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

- viz též výše část 1.2 Definice problému a část 7 Novelizace dalších právních předpisů

Nakládání se zbraněmi, střelivem a municí upravují zejména právní předpisy na úseku zbraní a střeliva:

- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 315/2011 Sb., o zkušebním řádu zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu skupiny A až E
 - Nařízení vlády č. 151/2004 Sb., kterým se stanoví, které střelné zbraně a střelivo je možné z jiného členského státu Evropské unie přepravit na území České republiky bez předchozího souhlasu příslušných orgánů České republiky
 - Nařízení vlády č. 338/2002 Sb., o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných zbraní nebo střeliva a o podmínkách skladování, přechovávání a zacházení s černým loveckým prachem, bezdýmným prachem a zápalkami, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 115/2014 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o zbraních
 - Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice, ve znění vyhlášky č. 254/2007 Sb.
 - Vyhláška č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezu, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 370/2002 Sb., o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva

- Vyhláška č. 369/2002 Sb., kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie

Jak ukázala Analýza právní úpravy a působnosti orgánů veřejné moci ve vztahu k nakládání s municí civilními subjekty, v případě munice existuje úzká návaznost (avšak též částečná kolize a překryv v některých otázkách a naopak mezerovitost v jiných ohledech) mezi právní úpravou na úseku zbraní a střeliva a právní úpravou v oblasti nakládání s (civilními) výbušninami. Na nakládání s výbušninami v civilním sektoru v souvislosti s výrobou (laborací), nebo následným zpracováním (delaborací) munice se pak alespoň částečně mohou vztahovat především:

- Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 99/1995 Sb., o skladování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 102/1994 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu v objektech určených pro výrobu a zpracování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 327/1992 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při výrobě a zpracování výbušnin a o odborné způsobilosti pracovníků pro tuto činnost, ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 84/2013 Sb., o požadavcích na jednoznačné označování výbušnin pro civilní použití
- Zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití

Munice je však považována rovněž za „nebezpečnou látku“ ve smyslu právních předpisů upravujících prevenci závažných havárií, rovněž v této oblasti byla identifikována nedostatečná provázanost s právními předpisy upravujícími nakládání s municí coby se zbrojním materiálem, resp. upravujícími zpracování munice, při

němž dochází s nakládání s výbušninami. Právní úprava v oblasti prevence závažných havárií je představována těmito právními normami:

- Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek
 - Vyhláška č. 256/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence závažných havárií
 - Vyhláška č. 255/2006 Sb., o rozsahu a způsobu zpracování hlášení o závažné havárii a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie
 - Vyhláška č. 250/2006 Sb., kterou se stanoví rozsah a obsah bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu nebo zařízení zařazených do skupiny A nebo do skupiny B
 - Vyhláška č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení zóny havarijního plánování a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu

Pozn.: V současnosti je projednáván na půdě Parlamentu České republiky návrh nového zákona o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

V souvislosti s nakládáním s municí byla analyzována též adekvátnost právní úpravy v oblasti krizového řízení a požární ochrany. Tato právní úprava je tvořena následujícími právními předpisy:

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.
 - Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

V rámci českého právního řádu upravuje nakládání s určitými typy zbraní a munice, které podléhají mezinárodním kontrolním režimům, resp. zákazům, též několik zákonů, které mají vůči zákonu o zbraních povahu speciálního právního předpisu.

Jde zejména o:

- Zákon č. 305/1999 Sb., o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a o jejich zničení, ve znění zákona č. 41/2009 Sb.
- Zákon č. 213/2011 Sb., o zákazu použití, vývoje, výroby, skladování a převodu kazetové munice a o jejím zničení (zákon o zákazu kazetové munice)
- Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 208/2008 Sb., kterou se provádí zákon o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Na oblast nakládání se zbraněmi, střelivem a municí mají samozřejmě vliv též další právní předpisy. Mnohé z těchto předpisů se na oblast nakládání se zbraněmi vztahují stejně jako na řadu dalších oblastí života společnosti pouze v obecné rovině (např. obecné procesní kodexy), nebo naopak jen ve specifických a dílčích aspektech (např. trestní zákoník). Níže jsou uvedeny právní předpisy, které byly v souvislosti s řešenou problematikou konkrétně analyzovány, nebo jejichž změna byla vyhodnocena jako vhodná:

- Zákon č. 229/2013, o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 295/2014 Sb., o členění bezpečnostního materiálu
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 282/2013 Sb., o stanovení seznamu stanovených výrobků, podmínek, za nichž lze uskutečnit jejich dovoz nebo přepravu, o stanovení některých podmínek pro určené výrobky, za nichž lze uskutečnit jejich vývoz, a o stanovení náležitostí a vzorů žádostí o udělení povolení a povolení k vývozu
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů
 - Vyhláška č. 210/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Okruh dotčených subjektů lze rozlišit na subjekty dotčené úpravou režimu nakládání s municí v civilním sektoru, subjekty, na něž může mít dopady úprava podmínek pro vydávání zbrojních průkazů, resp. pro vymáhání těchto zákonem o zbraních stanovených podmínek a subjekty, na něž mohou mít vliv změny dalších dílčích ustanovení zákona o zbraních a dalších souvisejících právních předpisů.

Subjekty dotčené změnami v oblasti nakládání s municí:

- podnikatelé v oboru zbraní a střeliva – tyto subjekty budou dotčeny v případě, pokud v rámci své podnikatelské činnosti nakládají s municí, v současné době musí být tyto subjekty držitelé zbrojní licence (podle zákona o zbraních) příslušné skupiny; je třeba upozornit, že z tohoto pohledu se bude jednat o minimální počet subjektů,
- držitelé zbrojních licencí skupin K (podle stávající právní úpravy) – tyto subjekty jsou na základě současného znění zákona o zbraních oprávněny provádět pyrotechnický průzkum,

Počet držitelů zbrojní licence (2014)	Počet držitelů ZL, kteří v roce 2014 nakládali s municí	Počet držitelů ZL skupiny K (pyrotechnický průzkum) (2014)
2116	21	16

- držitelé zbrojního průkazu skupiny D, resp. F, kteří jsou zaměstnanci podnikatele v oboru zbraní a střeliva, který v rámci své činnosti nakládá s municí, nebo držitele zbrojní licence skupiny K – jde o osoby, pro které budou stanoveny nové povinnosti, resp. nové požadavky na to, aby v rámci své pracovní činnosti mohly manipulovat s municí, zajišťovat její skladování nebo plnit jiné úkoly při nakládání s municí, resp. provádět pyrotechnický průzkum.

Počet držitelů zbrojních průkazů (2014)	Počet držitelů ZP skupiny D (výkon povolání) (2014)	Počet držitelů ZP skupiny F (pyrotechnický průzkum) (2014)
292 283	62 286	33

Pozn.: Jak v případě zbrojních licencí, tak i v případě zbrojních průkazů je třeba upozornit, že typický držitel těchto oprávnění obvykle drží několik skupin zbrojní licence, resp. zbrojního průkazu.

Subjekty dotčené změnami v oblasti vydávání zbrojních průkazů

- držitelé zbrojních průkazů všech skupin (resp. držitelé muničních průkazů ve smyslu předkládaného návrhu),
- posuzující lékaři, lékaři – specialisté a poskytovatelé zdravotních služeb – změny v oblasti kontroly zdravotní způsobilosti a případných rizik souvisejících v případě změny zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu s nakládáním se střelnou zbraní budou muset být uvedeny do praxe v rámci činnosti lékařů a poskytovatelů zdravotní péče; je třeba upozornit, že již stávající zákon o zbraních podobnou činnost lékařů předpokládá a že dohled nad zdravotním stavem držitelů zbrojních průkazů nelze jiným způsobem realizovat,
- obce – obce získají v rámci vydávání zbrojního průkazu (resp. vydávání nového zbrojního průkazu po uplynutí doby platnosti zbrojního průkazu dosavadního) rozšířenou možnost vyjadřovat se (zejména) ke splnění podmínky spolehlivosti žadatelem o vydání, resp. držitele zbrojního průkazu.

Subjekty dotčené dalšími dílčími změnami zákona o zbraních a dalších souvisejících předpisů

S ohledem na rozsah, komplexnost a vzájemnou provázanost navrhovaných změn bude okruh subjektů, na které v určité míře může alespoň některá z těchto změn dopadnout, lze jejich výčet prakticky ztotožnit se všemi subjekty, které v současnosti se zbraněmi ve smyslu zákona o zbraních nakládají. Půjde zejména například o:

- držitele zbrojních průkazů,
- zkušební komisaře (§ 30 zákona o zbraních),
- držitele zbrojních licencí,
- provozovatele střelnic,
- osoby cestující přes hranice České republiky se zbraní nebo střelivem (držitelé zbrojních průvodních listů, Evropského zbrojního pasu, popř. povolení k vývozu podle zákona č. 228/2005 Sb.),
- držitelé zbraní kategorie D,
- osoby, které naleznou zbraň, střelivo nebo munici, popř. doklad vydávaný podle zákona o zbraních,
- a případně další subjekty.

1.5 Popis cílového stavu

1.5.1 Nakládání s municí civilními subjekty

Cíle budoucích změn právních předpisů na úseku nakládání s municí byly rámcově vytyčeny v *Analýze právní úpravy a působnosti orgánů veřejné moci ve vztahu k nakládání s municí civilními subjekty*. Dále je uvedeno shrnutí těchto cílů. Je třeba upozornit, že v předkládaný návrh představuje sice zásadní koncepční zásah do oblasti nakládání s municí civilními subjekty, vyhovujícího cílového stavu však lze dosáhnout jen při komplexním naplnění uvedených cílů. Těchto cílů však nelze dosáhnout toliko tímto legislativním návrhem. Odpovídajícího stavu v oblasti nakládání s municí bude dosaženo až při schválení souběžně předkládaného (samostatného) návrhu změny zákona o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě (zákon č. 61/1988 Sb.), budoucím zhodnocení a případně změně (v současné době teprve připravované nové) právní úpravy v oblasti prevence

závažných havárií a zejména pak po provedení rozsáhlých změn (resp. přijetí nových) prováděcích právních předpisů. Dále uváděné cíle proto odpovídají těmto komplexním, vnitřně kriticky provázaným změnám, nikoli pouze části změn, které jsou obsahem předkládaného návrhu.

Problematika vymezení munice

- v zákoně o zbraních vyjmout munici z obecného režimu zakázaného střeliva a návazně stanovit samostatné povinnosti týkající se specificky munice,
- sjednotit vymezení munice v právních předpisech na úseku nakládání s výbušninami s pojmem munice dle zákona o zbraních.

Skladování a zabezpečení munice (muniční skladiště)

- jednoznačně stanovit podmínky pro skladování munice z hlediska prevence a minimalizace důsledků náhodného výbuchu. Jako nezbytné se jeví, aby tyto podmínky byly stanoveny univerzálně pro všechny civilní subjekty nakládající s municí. Přitom je nezbytné vyřešit možné nejasnosti související s případy nakládání s municí, jejímž vlastníkem jsou subjekty, na které se civilní právní předpisy o nakládání se zbraněmi a výbušninami nevztahují, případy, kdy je munice pro tyto subjekty určena, případně pokud je skladována v objektech, které tyto subjekty provozují, případně vůči nim vykonávají působnost stavebních úřadů,
- nezbytné je jednoznačně stanovit, budou-li tyto podmínky upravovat právní předpisy na úseku nakládání s výbušninami nebo zákon o zbraních, resp. nařízení vlády č. 338/2002 Sb. Současně je nutné vyjasnit vzájemný poměr těchto právních úprav,
- stanovit pravidla pro spolupráci kontrolních orgánů (policie a orgány státní báňské správy).

Znehodnocování, delaborace a ničení munice

- stanovit jednoznačná pravidla pro delaboraci, znehodnocování a ničení munice,
- stanovit konkrétní postup a příslušnost ke schvalování technologického postupu delaborace,
- jednoznačně upravit kontrolní pravomoci (Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, policie, orgány státní báňské správy).

Aplikovatelnost právních předpisů na úseku výbušnin

- upravit především prováděcí právní předpisy tak, aby bylo nepochybné, vztahují-li se a případně v jakém rozsahu na nakládání s municí, resp. na zpracování výbušnin v souvislosti s výrobou, delaborací a ničením munice.

Prevence závažných havárií

- zajistit, aby systém prevence závažných havárií a právní předpisy upravující nakládání s municí a výbušninami byly jednoznačně provázány, jednoznačně stanovit působnost orgánů státní správy v oblasti zbraní a střeliva při provádění kontroly podle zákona o prevenci závažných havárií, a jasně vymežit způsob hodnocení nebezpečnosti munice,

- jasně vymežit, jakým způsobem právní předpisy na úseku prevence závažných havárií dopadají na nakládání s municí a výbušninami, a to při zohlednění specifik nakládání s municí,

- po vyhodnocení výše uvedených změn zajistit jejich promítnutí jak v platném zákoně o zvlášť závažných haváriích, ale připravit též legislativní návrh upravující v tomto směru nový zákon o prevenci závažných havárií, kterým se do českého právního řádu transponuje směrnice SEVESO III.

Kontrolní činnost v oblasti nakládání s municí

- v návaznosti na navrhované změny jednoznačným způsobem upravit kontrolní pravomoci příslušných orgánů s důrazem na zamezení výskytu případů, kdy by nebyla příslušnost ke kontrole určitých povinností subjektů nakládajících s municí stanovena vůbec,

- upřesnit pravidla pro vzájemnou spolupráci kontrolních orgánů.

Zajišťovací instituty

- ve vazbě na doplnění podmínek pro bezpečné skladování munice z hlediska prevence a minimalizace důsledků náhodného výbuchu rozšířit možnost aplikace institutu zadržení podle § 56 (resp. institut zajištění podle § 57) zákona o zbraních též na případy, je-li držitelem zbraní, střeliva či munice podnikatelský subjekt.

Požární ochrana

V případech, ve kterých se nevykonává státní požární dozor (výjimky podle § 85 až 87 zákona o požární ochraně), je vhodné

- přeformulovat stávající text § 85 až 87 zákona o požární ochraně ve vztahu k vymezení činnosti, objektu, zařízení apod.,
- stanovit jednoznačná pravidla pro výkon činností charakteru státního požárního dozoru (kontrolní činnost, schvalování posouzení požárního nebezpečí, zjišťování příčin vzniku požárů) jinými dozorovými orgány než HZS ČR,
- stanovit, kdo bude vykonávat činnosti charakteru státního požárního dozoru, tam, kde se státní požární dozor nevykonává, a současně stanovit odbornost pro výkon těchto činností,
- upravit sankční ustanovení tak, aby ten, kdo bude určen k výkonu činností charakteru státního požárního dozoru, měl oprávnění ke správnímu trestání; tím by bylo odstraněno neodůvodněné zvýhodnění subjektů, které nespádají pod státní požární dozor,
- zvážit úpravu postavení soukromých firem, které na základě pronájmu využívají prostory/objekty vyjmuté z výkonu státního požárního dozoru ve vztahu ke kontrolnímu orgánu, popř. k ukládání sankcí, což souvisí s obsahem první odrážky,
- zajistit přístup do základních registrů.

Z hlediska začleňování činnosti podle míry požárního nebezpečí je nutné:

- provést analýzu v oblasti názvosloví „výbušných látek“, aby byla zvolena optimální varianta, a k analýze limitního množství,
- na základě provedených analýz upravit i text § 18 písm. b) vyhlášky o požární prevenci („výroba, skladování nebo prodej výbušin“).

1.5.2 Způsobilost držitele zbrojního průkazu

Informovanost lékařů

Měl by být zajištěn přístup lékařů do Centrálního registru zbraní za účelem zjištění, zda pacient je či není držitelem zbrojního průkazu. Nicméně je třeba mít na zřeteli i fakt, že příliš restriktivně uložená povinnost širokému okruhu lékařů by ve svém důsledku mohla odrazovat od léčení nemocné držitele zbrojních průkazů. Z tohoto důvodu je třeba pečlivě zvážit, jaký okruh lékařů, v jakých případech a zda vůbec by měl mít oprávnění prověřovat své pacienty v Centrálním registru zbraní.

V případě, že držitel zbrojního průkazu nemá posuzujícího lékaře, u něhož by byl registrován k léčebné péči, měl by být příslušný policejní útvar oprávněn určit poskytovatele zdravotních služeb, který posudkovou péči poskytne. Účelem tohoto ustanovení je zajistit, aby zdravotně nezpůsobilí držitelé zbrojních průkazů „neunikali“ systému zdravotního dohledu tím, že budou vyhledávat služby lékařů, kteří nejsou jejich posuzujícími lékaři a nedisponují tak informacemi o tom, že jejich pacienti jsou držiteli zbrojního průkazu. Současně by se měla stanovit příslušnému policejnímu útvaru, který rozhodl o provedení mimořádné zdravotní prohlídky držitele zbrojního průkazu, povinnost sdělit posuzujícímu lékaři důvody takového rozhodnutí.

Přístup obcí a jejich orgánů do CRZ

Je třeba zapojit obce (všech úrovní) výrazněji do procesu posuzování podmínek pro vydání zbrojního průkazu uvedených již v současné době v zákoně o zbraních. Obce mohou v tomto směru policii poskytnout významné informace, na jejichž základě pak může příslušný útvar policie adekvátnějším způsobem tyto podmínky posoudit.

S ohledem na charakter úkolů stanovených zákonem o obecní policii, resp. zákonem o obcích obecní policii coby orgánu obce zřizovanému v samostatné působnosti (a tedy v současné době s ohledem § 27a v zásadě vyloučeného z postupů podle zákona o zbraních), je třeba zvážit též zřízení přístupu do Centrálního registru zbraní pro obecní policie. Obecní policie se v řadě případů zákroků dostávají do situace, kdy informace o tom, zda je daná osoba držitelem zbrojního průkazu, resp. držitelem zbraně, může být pro posouzení vhodného postupu nezbytná.

Zefektivnění ověřování podmínky spolehlivosti

Je třeba zajistit návaznost zákona o zbraních na připravovanou centrální evidenci (vybraných) přestupků. Rovněž tak se jako vhodné jeví užší zapojení obcí do procesu vydávání zbrojního průkazu, a to zvláště právě v oblasti posuzování splnění podmínky spolehlivosti.

Odnětí zbraní a zbrojního průkazu v obydlí

Navrhovaná novela by měla umožnit policii vstoupit do obydlí takového žadatele o vydání zbrojního průkazu, jehož zbrojní průkaz pozbyl platnosti, za účelem zajištění těchto zbraní a střeliva.

Účelem institutu odnětí (popř. modifikovaného institutu zadržení zbraně, který již v současné době v zákoně o zbraních zakotven je, ač ve značně restriktivní podobě) je zejména zajistit ochranu života, zdraví a majetku občanů a zabránit neoprávněnému nakládání se zbraní, resp. jejímu zneužití. Jedná se o prostředek ochranné a preventivní, nikoliv sankční povahy.

Předběžné zajištění zbraně a zbrojního průkazu

Je zapotřebí zavést možnost předběžného zajištění zbraní a zbrojního průkazu držitele, u něhož jsou dány pochybnosti o jeho zdravotní způsobilosti, a to až do doby jejich rozptýlení nebo jejich potvrzení a odnětí zbrojního průkazu. Jedná se o institut, jenž má vyloučit držení a jiné nakládání se zbraněmi osobami, u nichž je dáno důvodné podezření, že pozbyly zdravotní způsobilost.

Za potřebné je též třeba považovat, aby měl lékař, který nabude u pacienta podezření na ztrátu zdravotní způsobilosti, povinnost oznámit tuto skutečnost posuzujícímu lékaři i příslušnému útvaru policie. Po přijetí takového oznámení by byl příslušný policejní útvar oprávněn vyzvat držitele zbrojního průkazu k odevzdání zbrojního průkazu a zbraně a případně vstoupit do obydlí a zbrojní průkaz a zbraně zajistit (nebude-li výzvě vyhověno). Svojí povahou se jedná o předběžné opatření, které bude zrušeno v případě, že pominou důvody jeho použití, tedy až budou rozptýleny pochybnosti o zdravotní způsobilosti držitele zbrojního průkazu.

1.5.3 Některé další navrhované změny v souvislosti se spuštěním Centrálního registru zbraní

Je zapotřebí napravit dílčí nedostatky zákona o zbraních, které vyšly najevo v rámci běžné činnosti správních orgánů a dalších uživatelů právních norem v oblasti nakládání se zbraněmi a střelivem. Současně je vhodné zefektivnit kontrolovatelnost a vynutitelnost požadavků zákona a sesouladnit, popř. racionalizovat některé administrativní postupy a omezení, které zákon o zbraních v současné době stanovuje.

1.6 Zhodnocení rizika

Navrhované změny vycházejí ze zkušeností a analýzy příčin dvou tragických událostí – výbuchů v muničních skladech ve Vrběticích a útoku aktivního střelce v Uherském Brodě. Riziko, že ke kterékoli z těchto událostí dojde, bylo velmi nízké, nicméně jejich následky jsou značné. Riziko, které by plynulo z nepřijetí adekvátní právní úpravy v oblasti nakládání s municí v civilním sektoru a v oblasti zefektivnění systému kontroly a vymáhání požadavků na zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů, je velmi obtížně kvantifikovatelné. Případné důsledky legislativní neaktivity (a to včetně materiálních nákladů) jsou však nesmírné a přijetí příslušných změn právních předpisů na úseku zbraní, střeliva a munice jsou potřebou zabránění takovým důsledkům jednoznačně odůvodněné.

2 Návrh variant řešení

2.1 Nakládání s municí civilními subjekty

Při zpracovávání variant řešení bylo třeba vyjít ze skutečnosti, že oblast nakládání s municí je v českém právním řádu v současnosti regulována jen okrajově a vztahují se na ni právní normy, při jejichž formulaci nebyla oblast nakládání s municí v zásadě brána v potaz. Lze říci, že tuzemská právní úprava nakládání se zbraněmi je koncipována na oblast nakládání s ručními střelnými zbraněmi, přičemž řada z kritérií, která právní normy stanovují např. pro oblast zabezpečování zbraní a střeliva, je zcela nevhodná. Vedle toho se na danou oblast vztahuje též právní úprava nakládání s výbušninami, která je však opět koncipována primárně pro oblast civilních (průmyslových) výbušnin, nikoli pro nakládání s vojenskou municí. Rovněž právní předpisy v oblasti prevence závažných havárií nejsou koncipovány pro tak specifickou oblast, jako je vojenská munice.

Nakládání s municí s sebou nese ohrožení více či méně rozsáhlého okolí důsledky náhodného či cíleného výbuchu tohoto materiálu, který je konstruován právě pro způsobení maximálních, popř. určitých konkrétních materiálních škod. V tomto směru se munice odlišuje jak od střeliva (které zdaleka nedosahuje účinků munice, důsledky náhodného výbuchu střeliva jsou pouze velmi omezené a k jejich minimalizaci dostačují již dnes stanovená pravidla skladování střeliva), tak i od výbušnin (které nejsou natolik technicky uzpůsobeny k vyvolání konkrétního ničivého účinku

v podmínkách bojového nasazení, resp. nejsou obvykle ani konstruovány pro ničení živé síly).

Přestože byl v minulosti takový (alespoň z formálního hlediska) postup předmětem kritiky,² v dále uváděném hodnocení dopadů regulace se předkládají dvě „nenulové“ varianty formálně označené jako „novelizace stávajícího zákona o zbraních“ a „přijetí nového zákona“. Důvod pro tento postup spočívá ve skutečnosti, že každá z těchto variant formálně-legislativního postupu se v zásadní míře promítá a předurčuje též podobu věcného řešení (jenž je dále samozřejmě popsáno).

2.1.1 Varianta nulová

Varianta nulová představuje ponechání stávajícího stavu. Jinými slovy munice by byla nadále regulována nepřiliš souladnými (v některých ohledech kolidujícími, v jiných pak ponechávajícími mezery v právní úpravě) právními předpisy v oblasti nakládání se zbraněmi a střelivem, výbušninami a prevence závažných havárií.

2.1.2 Varianta 1 – novelizace stávajícího zákona o zbraních

Tato varianta předpokládá pro municí přijetí paralelní právní úpravy do jisté míry kopírující stávající systém regulace nakládání se zbraněmi a střelivem v civilní sféře. S ohledem na zásadní specifika nakládání s municí tato varianta zavádí samostatný povolovací systém jak pro subjekty, které s municí nakládají (držitelé muniční licence), tak i konkrétní fyzické osoby oprávněné s municí přímo manipulovat (držitelé muničních průkazů). Tento systém je paralelní systému povolování činnosti v oblasti zbraní a střeliva (zbrojní licence a zbrojní průkazy), využívá již existujících struktur správních orgánů v rámci policie (Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál), formuluje právní požadavky, oprávnění a povinnosti obdobně jako je tomu v případě oblasti zbraní a střeliva a na právní úpravě nakládání se zbraněmi a střelivem ponechává subsidiární použití v případech, kdy pro nakládání s municí není stanoveno výslovně jinak.

Tato varianta předpokládá následující rámec:

- s municí smí nakládat jen držitel muniční licence a to prostřednictvím držitele muničního průkazu,

² Např. Výroční zpráva komise pro RIA za rok 2013, str. 24.

- držitel muniční licence může být buď podnikatelem s živnostenským oprávněním pro příslušnou koncesovanou živnost v oblasti nakládání s municí, nebo školou, která se věnuje výuce v oborech, v nichž je nutné s municí nakládat,
- držitel muničního průkazu musí být fyzická osoba, která musí splňovat obdobné podmínky jako držitel zbrojního průkazu skupiny D (bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní způsobilost), přičemž bezúhonnost a spolehlivost jsou upraveny přísněji, než je tomu v případě držitelů zbrojních průkazů; pokud jde o odbornou způsobilost, prokazuje ji žadatel o vydání vyššího muničního průkazu nebo muničního průkazu pro provádění pyrotechnického průzkumu, a to zkouškou z oboru nauky o munici a znalostí právní úpravy nakládání s ní,
- držitel muniční licence, který nakládá s municí, musí jmenovat pro každou provozovnu odpovědnou, odborně způsobilou osobu – muničáře (obdobu zbrojíře v případě držitele zbrojní licence),
- munice je evidována v Centrálním registru zbraní v samostatném modulu munice, pro práci v prostředí Centrálního registru zbraní se použijí analogická pravidla jako pro evidenci zbraní a střeliva, Centrální registr zbraní slouží také pro povolování a hlášení přeprav munice,
- státní správu vůči držitelům muničních licencí a muničních průkazů vykonává policie, policie je také hlavním kontrolním orgánem (nakládání se zakázanou municí dále kontroluje Ministerstvo obrany, policie při kontrolách spolupracuje s orgány státní báňské správy a orgány integrované prevence),
- po věcné stránce je zachována dosavadní koncepce pyrotechnického průzkumu, který je však nově upraven v návaznosti na nakládání s municí (např. muniční průkaz pro provádění pyrotechnického průzkumu je považován za druh muničního průkazu, jehož držitel má nejširší okruh oprávnění, zahrnující všechna oprávnění držitelů „nižších“ druhů muničních průkazů),
- je prohloubena návaznost na právní předpisy upravující nakládání s výbušninami; tato provázanost se použije především v oblasti munice, dopadá však (až na specifickou výjimku pro střelbu z perkusních, křesadlových a doutnákových zbraní a případ uživatelského přebíjení střeliva) i na oblast výroby střeliva pro ruční palné zbraně; osoby, které budou v rámci nakládání s municí nakládat též s výbušninami (např. při výrobě či naopak delaboraci munice), musí splňovat jak požadavky právních předpisů

upravujících oblast munice, tak i právních předpisů z oblasti nakládání s výbušninami (např. musejí být držiteli živnostenských oprávnění opravňujících je ke každé z těchto činností).

2.1.3 Varianta 2 – přijetí nového zákona

Varianta v podobě přijetí nového zákona předpokládá stanovení režimu nakládání s municí, odděleného od právní úpravy zbraní. Pokud by měla být zvolena cesta samostatného zákona a případně též vytvoření samostatných administrativních a kontrolních mechanismů a kapacit pro výkon státní správy v této oblasti, bylo by již nezbytné analyzovat a eventuálně usilovat o zefektivnění a racionalizaci této oblasti v komplexním pojetí.

V tomto směru je možné použít komparativní pohled a uvést příklad řešení, k němuž v poslední době přikročila Slovenská republika. Na Slovensku byl v loňském roce přijat zákon č. 58/2014 Z. z., o výbušninách, výbušných predmetoch a municii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, který nabyl účinnosti k 1. červnu 2014. Tento právní předpis komplexně upravuje nakládání s municí, výbušninami a pyrotechnickými předměty. Pro srovnání lze uvést, že problematika nakládání s těmito předměty a materiály v České republice v současné době spadá do působnosti 3 odvětvových zákonů, jejichž gesci mají 3 různé ústřední orgány státní správy. Munice je v České republice regulována v rámci zákona o zbraních, přičemž gesci nad touto oblastí vykonává Ministerstvo vnitra a převážná část výkonu státní správy leží na policii. Výbušniny (určené pro civilní použití) jsou předmětem právní úpravy zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, jehož gestorem je Český báňský úřad. Pyrotechnické výrobky konečně spadají pod režim zákona č. 156/2000 Sb., ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o zacházení s některými pyrotechnickými výrobky, jehož gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu a řadu úkolů státní správy v jeho rámci plní Český úřad pro ověřování zbraní a střeliva.

Přitom nepochybně povaha munice, výbušnin a pyrotechnických prostředků je zvláště v některých případech velmi blízká – kupř. vojenské náložky trhavin jsou považovány za municí, přestože náložky trhavin schválených pro civilní trh, byť v technické rovině v zásadě zcela srovnatelné, jsou naopak považovány za výbušninu. Pyrotechnické výrobky určené pro ohňostrojné práce mohou mít

v některých případech zase v technické rovině velmi blízko k vojenským osvětlovacím či simulačním prostředkům, které jsou však považovány za munici.

Pokud by tedy měl být vydán zcela samostatný a nový zákon upravující nakládání s municí mimo režim nakládání se zbraněmi, bylo by třeba zhodnotit, v jaké míře by bylo možné následovat příklad slovenského zákonodárce a zahrnout do rámce tohoto zákona též nakládání s výbušninami a případně pyrotechnickými výrobky.

Právní režimy nakládání s municí, výbušninami a pyrotechnickými výrobky v České republice jsou v současnosti do značné míry zcela odlišné, což odpovídá samostatně koncipovaným právním úpravám příslušných zákonů, historickému vývoji v těchto oblastech a v případě munice též faktu, že příslušné zákony nikdy k municí nepřistupovaly jako k primárnímu objektu své regulace. Z hlediska civilních subjektů působících na trhu v příslušných odvětvích je tento stav nepochybně nevyhovující, přičemž konsolidace těchto právních úprav by mohla přispět k zásadnímu zpřehlednění právní situace v oblasti nakládání s municí, výbušninami a případně též dalšími výbušnými předměty, a to jak pro civilní subjekty v těchto oborech působící, tak ale i pro orgány státní správy, které nad těmito činnostmi vykonávají kontrolu. Jistým, byť z uvedeného pohledu jen velmi parciálním zlepšením v této oblasti je v současnosti nově navrhovaný zákon o pyrotechnice a o změně některých zákonů (sněmovní tisk č. 385).

Výraznou výhodou společné úpravy těchto oblastí je možnost úpravy obecných podmínek nakládání s těmito předměty, a to například, pokud jde o oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zajišťování provozu závodu vyrábějícího nebo jinak zpracovávajícího tyto předměty a materiály, ničení těchto předmětů, společný systém odborné kvalifikace apod.

Pokud by mělo dojít k této konsolidaci oblasti nakládání s výbušninami, municí a pyrotechnickými výrobky, bylo by nutné též posoudit gesční otázky, které by se dotkly, jak bylo výše uvedeno, minimálně působnosti tří ústředních orgánů státní správy. Oproti slovenskému případu, kdy pro oblast nakládání s těmito předměty v civilní sféře je primárně příslušné *Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a Hlavný banský úrad*, bylo by možné v případě použití tohoto vzoru pro konsolidovanou úpravu nakládání s municí, výbušninami a pyrotechnickými výrobky v České republice uvažovat spíše o vytvoření samostatného úřadu, například

s postavením obdobným Českému úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, a to patrně v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu.

2.2 Způsobilost držitele zbrojního průkazu

2.2.1 Varianta nulová

Varianta nulová spočívá v zachování stávajících podmínek pro získání zbrojního průkazu a systému jejich kontroly a vynucování. Podmínky pro získání zbrojního průkazu (které musí držitel zbrojního průkazu splňovat po celou dobu držení zbrojního průkazu, jinak je dán důvod pro jeho odejmutí) jsou dány následovně:

- místo pobytu na území České republiky (v případě pozbytí nebo zrušení místa pobytu na území České republiky je dán důvod pro odejmutí zbrojního průkazu i v případě fyzické osoby, která jinak zůstává občanem České republiky),
- minimální věk (§ 19 zákona o zbraních),
- plná svéprávnost,
- zdravotní způsobilost (§ 20 zákona o zbraních),
- odborná způsobilost (§ 21 zákona o zbraních),
- trestní bezúhonnost (§ 22 zákona o zbraních) a
- spolehlivost (§ 23 zákona o zbraních).

V případě, že držitel zbrojního průkazu za doby platnosti tohoto dokladu přestane některou z těchto podmínek splňovat, je to důvodem pro odnětí jeho zbrojního průkazu (§ 27 zákona o zbraních). Zákon o zbraních v těchto případech upravuje některá kontrolní a zajišťovací oprávnění a postupy policie:

- vyloučení odkladného účinku rozhodnutí o odnětí zbrojního průkazu (§ 27 odst. 3),
- oprávnění příslušného útvaru policie vyzvat držitele zbrojního průkazu v případě důvodného podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo ke změně zdravotního stavu, která by mohla mít za následek ztrátu jeho zdravotní způsobilosti, aby se dostavil na mimořádnou zdravotní prohlídku (§ 20 odst. 5, účinný od 1. července 2014),

- oprávnění policisty zadržet zbraň kategorie A, B, C nebo D, střelivo, zbrojní průkaz, průkaz zbraně nebo zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, aby jejich držitel zabránil v jednání, kterým porušuje povinnost nebo nedodrжуje zákaz stanovený zákonem o zbraních (§ 56 zákona o zbraních),
- oprávnění příslušného útvaru policie rozhodnout o zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu, průkazu zbraně nebo zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, jestliže proti držiteli zbrojního průkazu nebo zbrojního průvodního listu bylo zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání některého z trestných činů, které by mohly zapříčinit ztrátu jeho bezúhonnosti, nebo v případě zahájení některého z konkrétně vyjmenovaných nejzávažnějších přestupků (§ 57 zákona o zbraních).

2.2.2 Varianta 1 – posílení vynucování a kontroly podmínek způsobilosti držitele zbrojního průkazu

Tato varianta vychází z již dříve (viz část 1.2.3) zevrubněji citované *Analýzy pěti aspektů vyplývajících z událostí v Uherském Brodu*. Jejím smyslem je posílení nástrojů, které policie má ke kontrole a vynucování toho, aby každý držitel zbrojního průkazu zákonem stanovené podmínky splňoval po pokud možno celou dobu platnosti zbrojního průkazu, a aby v případě, že tyto podmínky splňovat přestane, bylo v co možná nejkratším čase rozhodnuto o odnětí jeho zbrojního průkazu. V případě, že by mohla – byť i jen zcela hypoteticky – existovat s ohledem na důvody vedoucí pro odnětí jeho zbrojního průkazu vyšší míra rizika, že takový držitel zbrojního průkazu ve své situaci mohl zneužít držené zbraně ke způsobení újmy na zdraví, životě či majetku jiných osob, předpokládá tato varianta zavedení efektivních oprávnění policie odejmout takové fyzické osobě včas zbraně, střelivo, ale i doklady vydané podle zákona o zbraních (na jejichž základě by si tato osoba mohla případně zbraň před odejmutím zbrojního průkazu ještě nově pořídit).

Tato varianta v rozhodující míře závisí na tom, že policie dostane potřebné informace o stavu držitele zbrojního průkazu, který odůvodňuje odnětí zbrojního průkazu, případně použití některého ze zajišťovacích institutů. Pro naplnění cíle této varianty je nezbytné, aby

- a) policie měla i nadále efektivním způsobem zajištěn přístup do informačního systému evidence obyvatel, resp. registru obyvatel (kontrola trvání podmínky místa pobytu na území České republiky a podmínky svéprávnosti),
- b) existoval pro policii nepřetržitý dálkový přístup do systému evidence Rejstříku trestů a efektivně bylo zajištěno předávání informací o zahájení trestního stíhání držitelů zbrojního průkazu (kontrola bezúhonnosti),
- c) bylo v plném rozsahu zajištěno vybudování systému centrální evidence přestupků vedené v rámci Rejstříku trestů (kontrola přestupkové spolehlivosti),
- d) efektivně fungovalo upozorňování policie na změny zdravotního stavu držitelů zbrojních průkazů ze strany posuzujících, ale i dalších lékařů, především pak specialistů v medicínských oborech, které jsou z hlediska stanovených nemocí, vad a stavů, které zdravotní způsobilost podle zákona o zbraních omezují, či vylučují (kontrola zdravotní způsobilosti).

Podmínky podle písmen a) a b) jsou v současné době již v uspokojivé míře splněny. Centrální evidence přestupků je v současné době obsahem návrhu zákona, který je projednáván Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky (sněmovní tisk č. 368). V případě tohoto návrhu zákona je pouze zapotřebí udržet jednotnou, vzájemně provázanou koncepci a nepřipustit, aby rozsah údajů v této evidenci vedený byl zúžen pod rozsah množiny přestupků zohledňovaných při posuzování přestupkové spolehlivosti.

Podmínka uvedená v písmeni d) je však v současné době sice na základní úrovni v zákoně o zbraních zakotvena již dnes, lékaři (specialisté) však typicky nemají šanci zjistit, že jejich pacient je držitelem zbrojního průkazu. Tento nedostatek se navrhuje řešit umožněním přístupu lékařů k údajům v Centrálním registru zbraní (v zásadě by se mělo jednat toliko o informaci, zda daná osoba je či není držitelem zbrojního průkazu). Tento přístup by mělo být možné realizovat prostřednictvím poskytovatele zdravotní péče. Vzhledem k tomu, že nelze realisticky očekávat, že každý lékař bude u každého svého pacienta (u něhož zjistí určitou změnu zdravotního stavu) zjišťovat, zda je tato osoba držitelem zbrojního průkazu, zdá se jako vhodné v rámci návrhu odlišit situace, kdy sice bude zjištěna změna zdravotního stavu, která bude odůvodňovat omezení nebo ztrátu zdravotní způsobilosti, ale nebude jinak z hlediska

chování dané osoby bezprostředně nebezpečná, a situace, kdy by změna zdravotního stavu eventuálního držitele zbrojního průkazu mohla v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat bezprostřední ohrožení jeho života či zdraví nebo života či zdraví jiných osob. V prvním případě lze stanovit toliko oprávnění lékaře případně osobu pacienta v Centrálním registru zbraní prověřit, v případě druhém však již je třeba uvažovat o stanovení povinnosti.

Z hlediska zajišťovacích institutů v rámci zákona o zbraních lze uvažovat především o výrazném rozšíření možností aplikace institutu zadržení a zajištění zbraně, a to tak, aby například i v případě vyzvání držitele zbrojního průkazu, aby se dostavil na mimořádnou zdravotní prohlídku podle § 20 odst. 5 zákona o zbraních, bylo v odůvodněných případech přímo přistoupit k zadržení, resp. zajištění zbraní tímto držitelem zbrojního průkazu drženy. Držitelé zbrojních průkazů v drtivé většině případů přechovávají zbraně a střelivo v obydlí. Je zřejmé, že aby v takovém případě bylo zajištění zbraní možné realisticky vynutit, je třeba zakotvit oprávnění policie v případě potřeby (resp. po neúspěšné výzvě) vstoupit za účelem zadržení, resp. zajištění zbraní do obydlí a příslušný zajišťovací úkon realizovat.

Leitmotivem této varianty je pak větší zapojení policie do posuzování jednotlivých podmínek způsobilosti, zvláště pak zdravotní způsobilosti. Lze uvažovat zejména o stanovení povinnosti informovat policii bezprostředně, zjistí-li lékař, že by zdravotní stav držitele zbrojního průkazu mohl v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat bezprostřední ohrožení jeho života či zdraví nebo života či zdraví jiných osob. Policie by též měla mít možnost předat posuzujícímu lékaři v takovém případě i informace o tom, co jí vedlo k odůvodněnému podezření, že daný držitel zbrojního průkazu, a tím též případně posuzujícího lékaře upozornit na nutnost vyžádat si k osobě držitele zbrojního průkazu určitá specializovaná posouzení (např. z oboru psychiatrie).

2.2.3 Varianta 2 – zpřísnění podmínek pro získání zbrojního průkazu

Tato varianta by spočívala ve zvýšení úrovně požadavků na držitele zbrojních průkazů. Mohlo by se tedy jednat například o:

- zvýšení věku pro získání zbrojního průkazu,

- rozšíření výčtu nemocí, vad a stavů, které omezují nebo vylučují zdravotní způsobilost držitele zbrojního průkazu,
- rozšíření výčtu skutkových podstat trestných činů, které způsobují ztrátu bezúhonnosti podle zákona o zbraních, nebo stanovení delších „distančních“ dob v případě méně závažných trestných činů [v případech uvedených v § 22 odst. 1 písm. b), c) a d) zákona o zbraních],
- zpřísnění podmínek spolehlivosti (ať již jde o přestupkovou spolehlivost, tzv. odklony v trestním řízení nebo o poměr žadatele o vydání zbrojního průkazu (či jeho držitele) k alkoholu nebo jiným návykovým látkám.

3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Nakládání s municí civilními subjekty

3.1.1 Náklady

V této oblasti lze identifikovat především náklady, které mohou vzniknout v důsledku náhodného výbuchu munice. Od takové události (resp. jejího rizika) pak odvisí náklady v podobě nákladů na prevenci vzniku takové události, anebo naopak náklady na následné odstranění jejích důsledků. Náklady na preventivní opatření nese vždy primárně osoba, která s municí nakládá, náklady odstranění následků výbuchu jsou následně nesený v první řadě veřejnými rozpočty (ačkoli právní úprava např. v oblasti integrovaného záchranného systému předpokládá náhradu těchto nákladů původcem havárie), mohou se však v zásadní míře dotknout vedle samotné osoby, která s municí nakládala, též třetích, více či méně nezúčastněných subjektů. V tomto ohledu s sebou nakládání s municí nese výrazný potenciál externích nákladových efektů.

Mimo uvedené náklady, které mají svůj původ přímo v povaze munice a v rizicích s ní spojených, je třeba vzít v úvahu též náklady na vynucování a kontrolu dodržování zákonného systému pravidel upravujících nakládání s municí (tzn. ze strany státních orgánů) a náklady na dodržování tohoto systému (tzn. ze strany civilních subjektů – adresátů právní regulace nakládání s municí). V případě vysokých nákladů na

dodržování nastavených pravidel je též možné očekávat uzavírání trhu a do jisté míry též omezování konkurence (překážky vstupu).

V současném případě, kdy v oblasti munice je třeba zavést zcela novou, doposud v zásadě úplně absentující regulaci (zvláště v případě právní úpravy skladování munice), je též nezbytné zohledňovat náklady přechodu na nový systém regulace. Ze strany státu budou tyto náklady nutně zahrnovat též určité náklady na vytvoření, resp. modifikaci existující správní a kontrolní infrastruktury. V případě subjektů nakládajících s municí budou tyto náklady zahrnovat jednak nutnost administrativních změn (zajištění nových koncesí, muniční licence apod.) a jednak investice do nově předepsaných faktických kapacit (např. muniční skladiště odpovídající pravidlům nové regulace).

3.1.2 Přínosy

Základním přínosem je v dané věci zabránění vzniku mimořádné události v podobě náhodného výbuchu munice a prevence jiného nelegálního nakládání s vojenskou municí. V případě pyrotechnického průzkumu lze přínos spatřovat také v jeho důsledném provádění, a tedy v ekonomicky efektivní eliminaci nebezpečí, které představuje nevybuchlá munice a výbušniny, které se nacházejí v půdě, vodních tocích apod. coby převážně pozůstatky historických válečných konfliktů a jiného působení ozbrojených sil na našem území.

3.2 Způsobilost držitele zbrojního průkazu

3.2.1 Náklady

Náklady jsou v této souvislosti představovány především důsledky, které může vyvolat nakládání se zbraní nezpůsobilým držitelem. V tomto ohledu zdaleka nemusí jít jenom o nejkrajnější variantu, totiž o případ „šíleného“, resp. aktivního střelce. Nezpůsobilý držitel může způsobit, ať již úmyslně (např. držitel zbrojního průkazu, který není bezúhonný) nebo nechtěně (kupř. v případě ztráty zdravotní způsobilosti), například ztrátu či zasaňování zbraně. Nebo může docházet k jakémukoli jinému zneužívání zbraně. Všechny takové případy protiprávního nakládání se střelnou zbraní jsou z hlediska zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku rizikové a přinášejí vyšší náklady při řešení porušení těchto předpisů (ex post náklady).

Druhá skupina nákladů je v tomto případě spojena s fungováním systému kontroly a vynucování zákonem stanovených podmínek způsobilosti držitele zbrojního průkazu (ex ante náklady). Tyto náklady obnášejí na jedné straně náklady spojené jak na straně žadatele, tak i policie s administrací žádosti o vydání zbrojního průkazu, resp. žádosti o vydání nového zbrojního průkazu. Na straně druhé jde o náklady vynakládané držiteli zbrojních průkazů na to, aby splnili podmínky stanovené právní úpravou na úseku zbraní. Jde pak o náklady na absolvování zkoušky odborné způsobilosti, náklady na případné absolvování mimořádného vyšetření lékařem apod.

3.2.2 Přínosy

Primárním a nejvýznamnějším přínosem regulace podmínek způsobilosti držitele zbrojního průkazu a jejich vynucování je zvýšení preventivního účinku stran možného zneužití zbraně nezpůsobilým držitelem.

Ryze finančním a z pohledu účelu této regulace spíše marginálním přínosem je pak také výnos z pokut za přestupky souvisejících s prokazováním splnění podmínek způsobilosti držitele zbrojního průkazu (např. v případě nedodržení předepsaného postupu při dokládání splnění podmínky zdravotní způsobilosti držitelem zbrojního průkazu skupiny D za doby jeho platnosti).

4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

4.1 Nakládání s municí civilními subjekty

4.1.1 Varianta nulová

Varianta nulová konzervuje dosavadní stav, který vzhledem k nevyhovujícímu a nejasnému stanovení práv a povinností držitelů munice přináší zbytečné náklady. Jde především o skryté zvýšené transakční náklady celkového systému regulace této oblasti. Jde např. o náklady na realizaci zabezpečení podle navzájem protichůdných právních předpisů v oblasti nakládání se zbraněmi a s výbušninami. Tato varianta samozřejmě s sebou nese žádné náklady na změnu dosavadního systému (ani na straně státu, ani na straně podnikatelských subjektů). Současně však z podstaty nepředstavuje žádný přínos oproti současnému stavu.

4.1.2 Varianta 1 – novelizace stávajícího zákona o zbraních

Tato varianta znamená nejnižší náklady z hlediska jeho implementace. Zvláště v případě státní správy představuje tato varianta nejnižší úroveň nákladů nutných pro přechod na nový systém regulace nakládání s municí, neboť využívá existujících struktur orgánů veřejné moci a může toliko znamenat omezené nároky na navýšení personálních kapacit (avšak spíše jen v řádu jednotek osob, přičemž tato potřeba je v případě policie kryta již v současnosti navýšením počtu příslušníků policie, kteří vykonávají kontrolní činnost v oblasti munice). Značný význam má v případě této varianty rovněž zachování evidence munice v rámci již vybudovaného Centrálního registru zbraní, jehož koncepce, kdy samotní držitelé zbraní, resp. munice zadávají příslušné údaje prostřednictvím on-line přístupu do tohoto systému, je výrazně pokročilejší než většina alternativních systémů evidence předmětů a materiálů sledovaných z důvodů spočívajících v bezpečnostních rizicích s nimi spojených.

Z hlediska civilních subjektů nakládajících s municí je tato varianta v rovině požadavků na investice do skladovacích kapacit a do odborného lidského kapitálu obecně srovnatelná s jakoukoli právní úpravou, která by výslovně a samostatně stanovila nutné požadavky na nakládání s municí. Rozsah bude v tomto případě, stejně jako v případě Varianty 2 obdobný, a to již i s ohledem na fakt, že požadavky na nakládání s municí budou do značné míry vycházet z vojenských technických standardů (zde konkrétně z příslušného standardu NATO). Naproti tomu tato varianta bude s sebou oproti variantě 2 nést nižší administrativní náklady, neboť systém správy oblasti nakládání s municí bude nastaven analogicky již existujícímu systému státní správy v oblasti zbraní a střeliva, a tedy mimo jiné také v zásadě obdobně tomu, jak je k osobám, které s municí v civilní sféře nakládají, přistupováno v současné době.

Na druhé straně tento systém do značné míry neřeší skutečnost, že na nakládání s municí se bude vztahovat fundamentálně odlišný právní režim než na nakládání s výbušninami či pyrotechnickými výrobky (a vice versa).

4.1.3 Varianta 2 – přijetí nového zákona

Jedná se o variantu, která by způsobila nejvyšší (především však jen administrativní) náklady v krátkém až středním období – šlo by o zásadní změnu koncepce ve třech

v současnosti oddělených oblastech nakládání s výrobky a materiály, které se však do jisté míry po technické stránce značně přibližují. V tomto systému by bylo také nezbytné samostatně (a odděleně od ostatní munice) řešit otázky spojené se zakázanou municí, na kterou se vztahují mezinárodní úmluvy (například v rámci českého právního řádu by však s ohledem na existenci příslušných samostatných speciálních zákonů šlo spíše o právní otázku konkrétního nového vzájemného vymezení poměru těchto právních úprav).

Z hlediska dlouhého období by se však tato varianta mohla vzhledem ke konsolidaci těchto věcně blízkých oblastí působnosti projevit jako přinášející největší přínosy v podobě transparentnosti regulace, možnosti centralizovaného a odborně vysoce kvalifikovaného dohledu a v podobě nejdůslednějšího odstranění kolidujících právních pravidel dopadajících na nakládání s municí, výbušninami a pyrotechnickými výrobky, případně v podobě eliminace mezerovitosti především v oblastech, kde se působnost jednotlivých právních režimů v současnosti dotýká.

Tato varianta by též umožnila racionalizovat některé procesní otázky povolování činnosti v dané oblasti, a to zvláště s ohledem na dnešní systém koncesovaných živností. V případě nakládání s výbušninami představuje příslušná koncese, lze říci, základní povolení pro činnost v daném oboru (orgány státní báňské správy následně povolují a kontrolují konkrétní nakládání s výbušninami, jejich nabývání, skladování, zpracovávání apod.). Naopak v případě munice (resp. zbraní) je koncese pouze prerekvizitou pro vydání zbrojní licence policií. Konsolidace právních úprav v těchto oblastech a vytvoření samostatné správní a dohledové struktury by umožnilo odstranit pro činnosti v oblasti munice, výbušnin a pyrotechnických výrobků (provádění trhacích a ohňostrojných prací) nutnost koncese podle živnostenského zákona a zavést samostatné povolovací řízení, které by kompletně zajišťovaly orgány státní správy v této oblasti.

4.2 Způsobilost držitele zbrojního průkazu

4.2.1 Varianta nulová

Tato varianta zachovává stávající stav, jinými slovy oproti současné situaci neznamena ani zvýšení nákladů, ani nové přínosy. Přestože některé aspekty kontroly a vynucování způsobilosti držitelů zbrojních průkazů by patrně odpovídaly této

variantě, neboť jejich kontrola a vynucování lze považovat za odpovídající (např. otázka kontroly podmínky minimálního věku, svéprávnosti a trestní bezúhonnosti); pokud v těchto ohledech existují dnes určité nedostatky, jedná se o nedostatky v technickém řešení předávání informací, nikoli o problém regulačního rámce.

4.2.2 Varianta 1 – posílení vynucování a kontroly podmínek způsobilosti držitele zbrojního průkazu

Tato varianta výrazně zvýší efektivnost naplňování již existujících podmínek zákona o zbraních, přičemž bude opět využito již existující infrastruktury správních orgánů, stejně jako zapojení lékařů, kteří již za dosavadního znění zákona o zbraních mají stanovenou relativně striktní informační povinnost. Podle dosavadního znění zákona o zbraních však není právě lékařům dána efektivní možnost ověřit, zda je určitá osoba držitelem zbrojního průkazu a stejně tak není v zásadě možné (až na případ samotného posuzujícího lékaře), aby tito specializovaní lékaři napřímo komunikovali s policií. Policie by měla získat zásadní oprávnění zajistit zbraně do doby případného odnětí zbrojního průkazu, a tedy i instrument, jak případně bránit zneužití takových zbraní v mezidobí mezi výzvou k dostavení se na mimořádnou zdravotní prohlídku, zahájením řízení o odnětí zbrojního průkazu a pravomocným rozhodnutím o jeho odnětí. Z tohoto hlediska přináší tato varianta největší přínosy.

Naproti tomu se předpokládá vyšší úroveň dohledu policie a její spolupráce zejména s lékaři. V tomto směru může náročnost výkonu státní správy v této oblasti v jisté míře vzrůst, nemělo by se však jednat o zásadní nárůst nákladů (především v podobě administrativní zátěže), a to ani na straně správních orgánů, ani na straně lékařů.

4.2.3 Varianta 2 – zpřísnění podmínek pro získání zbrojního průkazu

Tato varianta by přinesla jen velmi obtížně kvantifikovatelný, ačkoli pravděpodobný nárůst nákladů, a to s ohledem na fakt, že by bylo nezbytné na jedné straně provádět důkladnější prověřování jednotlivých žadatelů o vydání zbrojního průkazu, a na straně druhé by s sebou po svém zavedení patrně přinesla jistý mezní nárůst případů odnětí zbrojního průkazu.

Naproti tomu lze spíše pochybovat o míře přínosů, které by taková změna přinesla. Především je nutné v této souvislosti uvést, že aby bylo možné přísnější

hmotněprávní podmínky pro vydání zbrojního průkazu možné realisticky přijmout a následně efektivně kontrolovat a vynucovat, musela by být realizována v zásadě celá varianta 1. Lze se pak domnívat, že skutečné a důsledné vymáhání již existujících a patrně dostatečně přísných požadavků by mělo výrazně vyšší vliv na problematiku vnitřní bezpečnosti státu, než by bylo možné jakkoli očekávat od rozšíření podmínek kteréhokoli z dílčích hledisek způsobilosti držitele zbrojního průkazu. Zásadní vliv by pak měla mít změna, která je opět bytostně spjata především s variantou 1, totiž rozšíření zajišťovacích institutů a především pak možnost jejich použití (a vynucení) i v případě, že daná osoba přechovává zbraně ve svém obydlí.

Přínosy varianty 2 je tedy třeba považovat za spíše neurčité a ani recentní zkušenosti neukázaly potřebu rozšíření těchto podmínek (na rozdíl od zásadní potřeby posílení možnosti existující podmínky vymáhat). Podobně v případě plošně prováděných, či dokonce periodických psychotestů je třeba zaujmout spíše skeptický postoj. Takovýto systém by na jedné straně paušálně zatížil všechny držitele zbrojního průkazu, ale na straně druhé by také vytížil značné kapacity správních orgánů policie. Přitom se lze jen dohadovat, že by mohlo dojít k situaci, kdy by tato rutinní činnost mohla vytěsnit (*crowding-out*) potřebnou cílenou prevenci v případech, kdy správní orgán, lékař nebo okolí fyzické osoby nabudou podezření (resp. získají informace), že daná osoba již z jakéhokoliv důvodu podmínky pro vydání zbrojního průkazu v celé šíři nesplňuje.

5 Návrh řešení

5.1 Nakládání s municí civilními subjekty

Doporučuje se přijmout variantu 1, tedy zavedení pro oblast munice právního režimu obdobného (paralelního) jako je tomu dnes v oblasti nakládání se zbraněmi a střelivem. Jde navíc o v jistém směru evoluci existujícího systému, nikoli jeho radikální změnu.

K uvedenému je třeba dále dodat, že řešení v podobě varianty 1 má oproti variantě 2 také zásadní výhodu, a sice že je výrazně rychleji realizovatelné. Přitom je třeba mít na zřeteli, že současný stav právní úpravy nakládání s municí civilními subjekty byl vyhodnocen jako kriticky nevyhovující a pro tuto oblast je nezbytné zavést funkční a vymahatelná pravidla, která zajistí výrazně vyšší úroveň bezpečnosti a kontroly v této

oblasti, než je tomu v současné době. Varianta 1 je nepochybně realizovatelná rychleji a jednodušeji, než by bylo možné vytvořit zcela novou komplexní právní úpravu zahrnující vedle munice také výbušniny a případně další předměty (pyrotechnické výrobky). Přitom úroveň ochrany bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku je jak u varianty 1, tak i varianty 2 srovnatelná (liší se spíše jen dodatečnými přínosy v dlouhém období – transparentnost odvětví a právní regulace a snížení byrokratické zátěže v případě přijetí varianty 2).

Lze však doporučit, aby po zajištění adekvátní regulace v podobě přijetí varianty 1 byla ve výhledu delšího období zvažena realizace varianty 2. Tento případný budoucí vývoj by měl být patrně vhodně koordinován s případnou změnou zákona o zbraních (v případě takové změny by již bylo zřejmě vhodné uvažovat o přijetí nového zákona o zbraních, který by byl již systematicky a koncepčně přizpůsoben omezení své působnosti toliko na oblast střelných zbraní a střeliva).

5.2 Způsobilost držitele zbrojního průkazu

Navrhuje se přijmout variantu 1. Varianta 1 takřka s jistotou zlepší vymáhání již dnes existujících podmínek a v případě naléhavé potřeby zásadně urychlí možnost policie reagovat na zhoršení např. zdravotní situace konkrétního držitele zbrojního průkazu. Již dnes účinná právní úprava stanovuje relativně přísné obecné podmínky, za nichž je fyzická osoba oprávněna nakládat se zbraněmi. V současnosti nelze nalézt legitimní důvody pro rozšíření těchto podmínek.

Pokud jde o roli lékařů, je zapotřebí vzít v potaz, že již dnes mají lékaři ze zákona o zbraních stanovenou povinnost informovat o z hlediska zákona relevantní změně zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu. Pro svého druhu zmírnění dopadů navrhovaných změn na lékaře se v návrhu stanovuje také jednak odlišení případů „běžné“ změny zdravotního stavu držitele, resp. změny zásadní, která již může vyústit ve zneužití zbraně proti jiným osobám, a jednak postup, kdy vůči Centrálnímu registru zbraní nebude vystupovat samotný lékař, ale půjde o přístup zprostředkovaný konkrétnímu lékaři prostřednictvím poskytovatele zdravotní péče

6 Implementace doporučené varianty a vynucování

Navrhovaná úprava výrazně upřesňuje kontrolní pravomoci policie, doplňuje kontrolní působnost Ministerstva obrany, výslovně specifikuje nejdůležitější formy spolupráce

v rámci kontrol (mezi policií, Ministerstvem obrany, Českým báňským úřadem a Českou inspekcí životního prostředí), jednoznačně stanovuje oprávnění policisty, které lze k vynucování povinností v oblasti nakládání se zbraněmi, střelivem či municí využít, zásadním způsobem rozšiřuje využitelnost zajišťovacích mechanismů (zadržení, resp. zajištění zbraně, střeliva, munice a dokladů) a zakládá zcela nové instituty, které bude možné při vymáhání nové právní úpravy využít (odstranění střeliva, resp. munice, kauce).

V případě porušení zákazu, nesplnění příkazu nebo překročení oprávnění jsou taková jednání postihována jako přestupky nebo jiné správní delikty, za které jsou ukládány sankce především ve formě pokut.

Implementace a vynucování navržené varianty řešení je realizováno v rámci existujících organizačních a kapacitních struktur policie a ústředních správních úřadů a dalších orgánů veřejné moci. Implementace navržených změn může s sebou nést dílčí nároky na navýšení existujících personálních a technických kapacit především v souvislosti s implementací změn v Centrálním registru zbraní, jeho propojením s připravovanou evidencí přestupků vedenou v rámci Rejstříku trestů, nově vykonávanou působností Ministerstva vnitra v oblasti rozhodování o povaze výrobků coby munice (v případě pochybností) a při realizaci zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání vyššího muničního průkazu a muničního průkazu pro provádění pyrotechnického průzkumu. S vynucováním nejsou spojeny dodatečné náklady.

7 Novelizace dalších právních předpisů

7.1 Zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem

Usnesením vlády č. 33 ze dne 14. ledna 2015, kterým byla schválena *Analýza právní úpravy a působnosti orgánů veřejné moci ve vztahu k nakládání s municí civilními subjekty*, bylo uloženo zhodnotit též působnost a dopady právní úpravy na úseku nakládání s bezpečnostním materiálem na nakládání s municí v civilním sektoru. Níže je uveden příslušný rozbor, návrh na bezprostředně potřebné změny právních předpisů v této oblasti a dále pak zvážení vhodnosti dalších (komplexních) změn této právní úpravy v souvislosti s nakládáním s (mimo jiné) zbraněmi, střelivem a municí.

Zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění pozdějších předpisů, byl přijat v roce 2013 a nabyl účinnosti k 1. lednu 2014. Z hlediska nakládání se zbraněmi a municí se jedná o zcela okrajovou právní normu.

Poměr právní úpravy obsažené v zákoně o nakládání s bezpečnostním materiálem lze spatřovat v těchto případech:

- vztah k právní úpravě na úseku zbraní a střeliva

Podle svého § 1 odst. 1 se zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem použije, pokud jiný zákon nebo mezinárodní smlouva nestanoví jinak. Tak tomu bude například právě v případě střelných zbraní, střeliva a munice. Pokud pak bude například tank vybaven funkčními zbraňovými systémy, jedná se o zbraň kategorie A ve smyslu zákona o zbraních a současně se nejedná o bezpečnostní materiál (a to ani ve skupině 1, která zahrnuje vojenské zbraně, na které se nevztahuje zákon upravující střelné zbraně a střelivo, ani ve skupině 4 a 5, které zahrnují vojenská vozidla a jejich součásti, mají-li takové vlastnosti, které zvyšují odolnost vozidla, a bojová a speciální vozidla bez zbraňových systémů a jejich součásti, na které se vztahuje Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě).

- vztah k oblasti nakládání s municí

O munici zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem výslovně hovoří ve svém § 2 odst. 1 písm. b), podle kterého se za bezpečnostní materiál skupiny 2 považují součásti pro vojenské zbraně nebo vojenskou municí včetně munice pro zbraně. Z tohoto ustanovení by mohl vzniknout zdánlivý dojem, že režim zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem se vztahuje i na municí. S ohledem na bližší vymezení této skupiny bezpečnostního materiálu v příloze k vyhlášce č. 295/2014 Sb. sem lze však řadit pouze jedinou položku - minové rozněcovače, pokud jsou provozuschopné. I obsah této položky je však třeba interpretovat s ohledem na obecné vymezení působnosti zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem v jeho § 1 odst. 1. Minový rozněcovač představuje iniciační ústrojí miny a existují minové rozněcovače řady různých konstrukcí (kontaktní, nekontaktní, kombinované), přičemž existují jak konstrukce, které přímo obsahují zalaborovanou výbušninu (počinová nálož), tak i konstrukce, do nichž se teprve před adjustací miny vkládá

rozbuška. V případě, obsahuje-li rozněcovač výbušninu, je třeba jej považovat za hlavní část munice, která podléhá zákonu o zbraních (v případě samostatných rozbušek připadá v úvahu rovněž aplikace zákona č. 61/1988 Sb.). Minový rozněcovač, který představuje bezpečnostní materiál, neobsahuje tedy žádné výbušné látky a jedná se o mechanickou, popř. elektrickou součástku, která s sebou sama o sobě nenese žádné bezpečnostní riziko (a nutno zdůraznit, že všechny jiné části miny pak spadají pod přísný režim zákona o zbraních).

- vztah k právní úpravě zahraničního obchodu s vojenským materiálem

Zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem se výslovně nevztahuje na zahraniční obchod s vojenským materiálem [§ 1 odst. 2 písm. a) zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem]. Smysl tohoto ustanovení spočívá v tom, že zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem se vztahuje výhradně na nakládání s tímto materiálem na území České republiky. V žádném případě však nelze říci, že zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem by byl vnitrostátní „zrcadlovou“ normou k zákonu o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, protože působnost zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem je dána rozsahem skupin bezpečnostního materiálu, a ten je zásadně užší než seznam vojenského materiálu podle vyhlášky č. 210/2012 Sb.

Jak konstatovala již důvodová zpráva k zákonu č. 266/2014 Sb., který ze zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem odstranil nejviditelnější nedostatky (nepřiměřeně intrusivní ustanovení): „Aplikační praxe však ukazuje, že uvedená právní úprava je vůči držitelům bezpečnostního materiálu nepřiměřeně tvrdá a působí jim značné aplikační problémy.“. V souvislosti s nakládáním s municí se dále ukazuje zásadní disproporce právní úpravy, pokud jde o zákon o zbraních (který se mimo jiné vztahuje na veškerou „ostrou“ municí) a zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem (který bez reálného opodstatnění reguluje nakládání s určitými typy minových rozněcovačů). S ohledem na nutnost výkladu působnosti zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem společně s vyhláškou provádějící členění bezpečnostního materiálu (která v současné době obsahuje výčet materiálu, jenž je s výjimkou skupin 5 a 6 jen velmi omezený) a obecné vymezení působnosti zákona o zbraních (§ 1 odst. 1) bylo možné v souvislosti s veřejnými diskuzemi o problematice munice možné pozorovat i zásadní nedorozumění o působnosti zákona o nakládání

s bezpečnostním materiálem. Lze konstatovat, že v případě součástí pro vojenské zbraně nebo vojenskou municí a v případě munice pro zbraně je v současné době oblast aplikace zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem zcela minimální a s ohledem na navrhované změny zákona o zbraních (samostatná právní úprava munice, ale též nová přesnější definice hlavních částí zbraní) se potenciální oblast aplikace této právní úpravy dále zmenší. V konečném důsledku by takto „vyprázdněná“ právní norma, která by se jen zdánlivě na oblast munice nadále vztahovala, mohla způsobovat pouze výkladové nejasnosti.

S ohledem na uvedené lze považovat za vhodné vypustit ze zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem skupinu 2 - součásti pro vojenské zbraně nebo vojenskou municí včetně munice pro zbraně.

Závěrem lze uvést, že v případě skupiny 1 - vojenské zbraně, na které se nevztahuje zákon upravující střelné zbraně a střelivo, do které podle vyhlášky č. 295/2014 Sb. spadají plamenomety nebo vyvíječe dýmu nebo plynů, které způsobují znehybnění osoby, její poranění či usmrcení, pokud jsou provozuschopné, je třeba zvolit obezřetnější přístup. De lege ferenda by bylo vhodné uvažovat o regulaci též těchto zbraní v rámci právní úpravy vztahující se na zbraně a střelivo obecně, tedy v zákoně o zbraních. Důvodem je mimo jiné i to, že zatímco zákon o zbraních upravuje též detailní postup v případě znehodnocování a ničení (popř. výroby jejich řezů), právní úprava v oblasti nakládání s bezpečnostním materiálem tuto problematiku nijak neupravuje. Přitom lze upozornit, že z praktického hlediska se lze v České republice v držení civilních osob setkat v naprosté většině právě se znehodnocenými plamenomety. Stávající právní stav je však nevyhovující i z toho pohledu, že zatímco funkční plamenomet je v současné době regulován alespoň jako položka bezpečnostního materiálu, znehodnocený plamenomet není nikterak upraven (naproti tomu v případě, pokud by plamenomety spadaly pod právní úpravu zákona o zbraních, byl by znehodnocený plamenomet považován za zbraň kategorie D a pro jeho nabývání, držení a další nakládání s ním by byla stanovena konkrétní a vynutitelná pravidla).

Přesto však lze konstatovat, že další zásahy do členění bezpečnostního materiálu jako takového (a tedy včetně případného zrušení skupiny 1 a přesunutí plamenometů pod režim zákona o zbraních), ačkoli je lze v mnoha ohledech považovat za vhodné (po zkušenostech s aplikací této právní úpravy), je vhodné ponechat na budoucí

komplexní novelu zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem, o níž se v současné době na půdě gestora tohoto zákona již vedou expertní diskuze na mezirezortní bázi. Naproti tomu zrušení skupiny 2 je s ohledem na obsah a budoucí aplikaci navrhovaného právního režimu nakládání s municí zapotřebí považovat za významně naléhavější.

7.2 Zákon o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a zákon o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů

V rámci komplexní novelizace právních předpisů týkajících se munice a problematiky související je navrhována i úprava ve vztahu k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem. Tuto oblast upravuje zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů. Navrhované změny právní úpravy vychází z reakce na aktuálně získané poznatky z kontrol nakládání s municí u držitelů zbrojních licencí, kteří jsou současně držiteli povolení pro provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem. Z tohoto důvodu nebylo možné předkládané návrhy změn zapracovat již do novely zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, která je právě v legislativním procesu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky (sněmovní tisk č. 408).

Na zahraniční obchod s municí se bude vždy vztahovat právě zákon o zahraničním obchodu s vojenským materiálem. Naproti tomu na oblast zahraničního obchodu s civilními zbraněmi a střelivem se vztahuje zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (jedná se o adaptační právní předpis k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 258/2012). V rámci komplexní novelizace právních předpisů týkajících se munice a problematiky související je navrhována i úprava ve vztahu k této právní úpravě, neboť mechanismy reakce na nepředvídatelné události nebo nová zjištění v případě zahraničního obchodu se zbraněmi, které by měly být včleněny do systému zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, se mohou velmi snadno ukázat jako vhodné a potřebné též v případě zahraničního obchodu s civilními zbraněmi. Přestože je takřka vyloučeno, aby munice byla považována za civilní zbraň, v jiných případech se mohou výrobky považované jednou za vojenskou a jindy za civilní

zbraň v mnoha ohledech blížit (po technické stránce se mohou mnohdy v zásadě shodovat).

7.3 Trestní zákoník

V souvislosti s vyčleněním munice mimo režim zbraní a střeliva bylo třeba zvážit též vliv této implicitní terminologické změny na aplikaci trestního zákoníku, především § 279 upravujícího trestný čin nedovoleného ozbrojování. V této souvislosti lze uvést, že trestní zákoník používá ve spojení s municí (ve smyslu zákona o zbraních) autonomní terminologii, která na konkrétních pojmech v zákoně o zbraních nezávisí. V tomto smyslu používá § 279 trestního zákoníku pro municí pojem „zbraň hromadně účinná“ (k tomu srov. blíže usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. 8 Tdo 365/2008, uveřejněné pod č. 20/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz). Neoprávněné nakládání se zbraní hromadně účinnou (municí) je rovněž sankcionováno v rámci kvalifikované skutkové podstaty, což odpovídá vyšší nebezpečnosti tohoto materiálu.

Podobně pak § 265, 266 a 267 hovoří obecně o vojenském materiálu (ač zde může být předmětem v konkrétním případě i munice). § 280 (a obdobně též § 311 a 411) se vztahuje rovněž v obecné rovině na zbraně, bojové prostředky nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, přičemž toto vymezení evidentně (a tím spíše na nejednotnou terminologii mezinárodněprávních dokumentů) municí zahrnuje a zdá se tedy jako plně dostatečné.

Lze tedy uzavřít, že terminologické změny v trestním zákoníku ve vazbě na navrhované změny v zákoně o zbraních se neukázaly jako potřebné.

7.4 Živnostenský zákon

Nezbytnost novelizace živnostenského zákona vyplývá z přijetí varianty 1 v případě změny právní úpravy v oblasti nakládání s municí. Z hlediska věcné blízkosti (a případně též provozní souvislosti) podnikání v oblasti munice s činnostmi při nakládání s výbušninami lze uvažovat především o začlenění koncese pro oblast munice (odpovídající obecné muniční licenci) jako dílčího oboru živnosti v rámci předmětu podnikání zahrnujícího též oblast nakládání s výbušninami. Stále by však oblast nakládání s výbušninami a s municí v tomto případě měla zůstat oddělena, neboť pro praktickou realizaci těchto koncesí stanovuje následně právní úprava

v oblasti výbušnin a na úseku zbraní, střeliva a munice odlišné požadavky. Nadále je možné zachovat samostatnou koncesi pro provádění pyrotechnického průzkumu, je však nutné přizpůsobit příslušné kvalifikační požadavky.

7.5 Zákon o požární ochraně

Zákon o požární ochraně byl historicky postaven na předpokladu, že nakládání s municí, ale hlavně její uskladňování bylo prováděno ve zvláštním režimu, zejména Ministerstvem obrany a Armádou ČR. Tyto subjekty mají své vlastní orgány, kterými se zajišťují dozor nad dodržováním předpisů. Vedle právních předpisů měl uvedený rezort své vlastní vnitřní předpisy, kterými si upravoval svou specifickou problematiku, mimo jiné např. muniční sklady. Muniční sklady jsou dnes provozovány způsobem zjevně dostatečně ošetřeným z hlediska požární bezpečnosti i jejího dozoru ze strany vojenského požárního dozoru. Aktuální mimořádná událost z roku 2014, výbuch muničního skladu ve Vrběticích, „odhalila“ nedostatky v aplikaci právní úpravy, která nebyla v plném rozsahu využívána v situaci, kdy muniční sklady provozují subjekty, které nejsou přímo v režimu Ministerstva obrany ani Armády ČR, tzn. „civilní“ právnické osoby, nebo podnikající fyzické osoby, ale provozují činnosti v objektech či zařízeních Ministerstva obrany, Armády ČR nebo v objektech jimi zřízených. Mimořádnou událost v muničním skladu ve Vrběticích je nezbytné klasifikovat jako jednu z nejzávažnějších, která bezprostředně ohrozila mnoho osob v širokém okolí, a dokonce došlo ke ztrátě na lidských životech. Zájmem státu je zcela jednoznačně provést taková opatření, aby vznik a případně dopad takové události byl minimalizován. Na základě důkladné analýzy potřeb byly navrženy legislativní úpravy směřující do následujících oblastí:

1. Dokumentace požární ochrany – posouzení požárního nebezpečí a dokumentace zdolávání požárů.
2. Úprava povinností osob s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany.
3. Úprava kompetencí státního požárního dozoru.
4. Úprava sankcí.
5. Vytvoření institutu zvláštního požárního dozoru.

1. Dokumentace požární ochrany – posouzení požárního nebezpečí a dokumentace zdolávání požárů

Základním a nejrizikovějším nedostatkem, který přímo ohrozil životy a zdraví zasahujících hasičů v kauze Vrbětice, byla skutečnost, že nebyla dodržena povinnost předložit dokumentaci zdolávání požárů a zasahující jednotky požární ochrany nevěděly, co se v objektu, potažmo v areálu, nachází. Proto se navrhuje, aby se dokumentace zdolávání požárů předkládala k odsouhlasení místně příslušnému orgánu státního požárního dozoru před zahájením činnosti. Tím budou povinně „ohlášeny“ a tak podchyceny všechny činnosti, které svým provozem představují zvýšené riziko a ohrožení pro zasahující hasiče. Bez odsouhlasení této dokumentace provozovatel nesmí začít provozovat činnost, jinak se podle zákona o požární ochraně vystaví nebezpečí správního postihu. Současně orgán státního požárního dozoru bude mít právo nařídit provedení úprav v předložené dokumentaci, pokud bude obsahovat nedostatky. K tomu se navrhuje zvláštní postup, který se odlišuje od postupu podle části druhé správního řádu, je jednodušší, rychlejší a levnější v případě, kdy je dokumentace předložená ke schválení v pořádku. V opačném případě musí být rozhodnutím orgánu dozoru předložená dokumentace zamítnuta. Ve svém důsledku to znamená, že provozovatel nemůže začít provozovat činnost a je v jeho zájmu předložit znovu dokumentaci, která bude v pořádku a bude moci být odsouhlasena orgánem dozoru. Pokud dojde ke změně a dokumentace musí být změněna, navrhuje se, aby byla předložena úplně nová. Jedná se o aplikačně nezbytnou úpravu, neboť dokumentace zdolávání požárů je určena pro zásah jednotek požární ochrany a není možné, aby se velitel zásahu musel seznamovat s dokumentací, která má několik změn a tím má potenciál stát se nepřehlednou. Velitel zásahu musí mít k dispozici správnou a co nejjednodušší informaci.

Naprosto stejná úprava se navrhuje pro posouzení požárního nebezpečí, neboť současná úprava je nedostatečná. Stávající úprava se zcela ruší a navrhuje se stejná, jako u dokumentace zdolávání požárů. Vyskytuje se jedna odlišnost a to v případě úpravy dokumentace, která obsahuje několik dodatků, změn apod., kdy se připouští, že změny mohou být provedeny jako dosud dodatkem, změnou či předložením zcela nové dokumentace.

2. Úprava povinností osob s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany

Navrhuje se uložit povinnost osobám s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany, které jsou oprávněny zpracovávat dokumentaci požární ochrany, aby dbali na její věcnou a formální správnost. Současná právní úprava má možnost kvalitu práce odborně způsobilých osob postihovat pouze odebráním osvědčení o odborné způsobilosti, což lze považovat za krajní opatření. Zavedení peněžní sankce bylo vyhodnoceno jako opatření, které vytvoří efektivní nástroj pro postih případné nekvalitní práce odborně způsobilých osob.

3. Úprava kompetencí státního požárního dozoru

Zavedením povinnosti odsouhlasení dokumentace zdolávání požárů se musí rozšířit kompetence státního požárního dozoru k tomuto institutu.

4. Úprava sankcí

Úprava správně trestního postihu reaguje na změny hmotně právní části. Nově tak jsou definovány nové skutkové podstaty, které souvisí s novými povinnostmi předat k odsouhlasení posouzení požárního nebezpečí a dokumentaci zdolávání požárů. Nově jsou definovány i sankce pro osoby s odbornou způsobilostí, pokud nebudou při zpracování dokumentace postupovat podle platných předpisů. Významná je i úprava, která napravuje stávající stav, podle kterého není možné postihovat subjekty uvedené v § 85 a zákona o požární ochraně. Ve vymezeném rozsahu budou postihovány nově vytvořeným orgánem zvláštního požárního dozoru.

5. Vytvoření institutu zvláštního požárního dozoru

Zásadní právní úpravou je sjednocení výkonu dozoru u subjektů, u kterých se nevykonává státní požární dozor. Subjektům, které jsou vyjmuty z působnosti státního požárního dozoru, se dává oprávnění k výkonu, tzn. zvláštního požárního dozoru a to téměř ve stejném rozsahu, jako je státní požární dozor. Jak je uvedeno výše, získávají i oprávnění k rozhodování o správních deliktech. Další důležitou povinností zvláštního požárního dozoru je, aby tento orgán vždy oznámil, že konkrétní subjekt přestává být subjektem jeho dozorové činnosti. Oznámení bude učiněno buď státnímu požárnímu dozoru, nebo jinému zvláštnímu požárnímu dozoru, podle toho, pod který dozor konkrétní subjekt bude patřit. Toto oznámení se považuje za velice důležité. Z hlediska složitých majetkových poměrů je pro některé dozorové orgány téměř nemožné získat informace o některých subjektech a tento institut by mohl překážky odstranit.

8 Přezkum účinnosti regulace

Účinnost předloženého návrhu novely zákona o zbraních bude ověřována v praxi v rámci provádění kontroly subjekty, které jsou, resp. nově budou k této kontrole podle zákona o zbraních příslušné (policie, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany a v rámci spolupráce kontrolních orgánů též další orgány veřejné moci). Standardně bude účinnost přijatých řešení průběžně vyhodnocována v rámci činnosti ústředních orgánů státní správy na úseku zbraní a střeliva, a to především Ministerstvem vnitra [§ 12 odst. 1 písm. f), § 22 a 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky ve znění pozdějších předpisů].

Úprava nového způsobu kontroly a vymáhání podmínek v oblasti vydávání zbrojních průkazů (resp. kontrola jejich držitelů i v průběhu platnosti zbrojního průkazu) bude vyhodnocována průběžně z hlediska zachytu osob, které tyto podmínky splňovat nebudou.

Rovněž fungování centrálního registru zbraní i v jeho podobě rozšířené o „muniční modul“ bude průběžně testováno, u vybraných partnerů z řad podnikatelů v oboru munice bude pokud možno spuštěn zkušební provoz ještě před nabytím účinnosti novely zákona o zbraních. V tomto směru se však opět ukazuje především nezbytnost dostatečně dlouhého období legisvakance navrhovaných legislativních změn vyžadujících ke své implementaci fungování příslušným způsobem upraveného Centrálního registru zbraní.

Fungování upraveného systému zajišťování zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o jmenování zkušebním komisařem a zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání vyššího muničního průkazu a muničního průkazu pro provádění pyrotechnického průzkumu bude vyhodnoceno po ustálení situace v této oblasti (tzn. po vyřízení první vlny žadatelů, kteří v případě muničních průkazů budou po nabytí účinnosti předkládaného zákona žádat o vydání příslušného druhu muničního průkazu). S ohledem na navrhovaná přechodná ustanovení bude tedy vyhodnocení provedeno nejdříve po uplynutí 2 let od nabytí účinnosti navrhovaných změn.

9 Konzultace a zdroje dat

Návrh změny zákona o zbraních byl v části dotýkající se nakládání s municí konzultován v rámci k tomuto účelu svolané expertní pracovní skupiny svolané z iniciativy Ministerstva vnitra. Členy této pracovní skupiny bylo k 1. dubnu 2015 (docházelo k průběžnému rozšiřování počtu členů pracovní skupiny) celkem 29 zástupců veřejné správy (Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Český báňský úřad, Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, Policie České republiky, Armáda České republiky, Hasičský záchranný sbor). Na pracovní skupině se podílelo též 15 zástupců podnikatelské veřejnosti (6 společností a 2 zájmové profesní organizace).

Dominantním zdrojem dat byly statistické údaje policie vycházející z výkonu její působnosti v oblasti zbraní a střeliva.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná řešení se dotýkají ústavně zaručených práv a svobod především ve dvou směrech. Jednak jde o nově zaváděnou samostatnou právní úpravu nakládání s municí. Tato navrhovaná právní úprava je do značné míry paralelní k regulaci nakládání se zbraněmi a střelivem, nese s sebou však některá dodatečná omezení. Jde například o úplné vyloučení dispozice s municí (která není znehodnocená) pro fyzické osoby, které nejsou podnikateli v daném oboru. Toto omezení se může dotknout omezeného množství fyzických osob – sběratelů, kteří dnes nakládají s jednotkami kusů munice (např. historickými vojenskými světlicemi). Toto omezení představuje zásah do ústavně zaručeného vlastnického práva. Toto omezení se však jeví jako zcela proporcionální s ohledem na mimořádně vysokou nebezpečnost munice. I v případě správného nakládání s municí nelze plně vyloučit náhodný výbuch nebo vznik jiného škodlivého procesu (kupř. zahoření jiné muniční náplně), přičemž tyto následky mohou vzniknout i při nakládání s historickou municí, a to tím spíše, že tato munice již může materiálově degradovat. Současně pro sběratelské účely existuje prakticky rovnocenná alternativa v podobě držení znehodnocené munice, z níž jsou aktivní muniční náplně odstraněny. Tento zásah do práva na vlastnictví se tedy zdá být přiměřený a ústavně konformní. V případě podnikatelských

subjektů (resp. vlastníků těchto subjektů) je třeba zhodnotit přípustnost zásahu do existujících práv držitelů zbrojních licencí, kteří napříště budou muset splnit podmínky pro udělení muniční licence příslušného druhu. S ohledem na nebezpečnost nakládání s municí a mimořádně závažné důsledky vzniku mimořádné události v souvislosti s touto činností (ač pravděpodobnost jejího vzniku nemusí být vysoká) je stávající zásah do vlastnického práva a s ním spojených hospodářských práv považovat za jednoznačně přípustný, neboť neznemožňuje výkon této činnosti, pouze zvyšuje požadavky jak administrativního charakteru, tak i praktické požadavky např. na skladování tohoto materiálu.

Ve všech případech nakládání s municí je třeba mít na zřeteli, že neopatrné či nevhodné nakládání s tímto materiálem může zásadním způsobem kolidovat s jinými ústavně zaručenými právy – právem na život, ochranou soukromí a rodinného života, vlastnickým právem jiných osob, nedotknutelností obydlí a právem na uspokojivé pracovní podmínky.

V případě úpravy způsobu kontroly a vymáhání podmínek pro získání zbrojního průkazu (zvláště v případě zdravotní způsobilosti), lze identifikovat potenciální zásah do práva na ochranu nedotknutelnosti osoby a soukromí stejně jako do práva na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Tato práva mohou být dotčena v případě zjišťování zdravotní způsobilosti a předávání informací o důvodech, pro které žadatel o vydání zbrojního průkazu, resp. držitel zbrojního průkazu podmínku zdravotní způsobilosti nesplňuje. Na zjištění takového zdravotního stavu, nebo jeho změny, která na jedné straně vylučuje zdravotní způsobilost takové osoby a na straně druhé může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat bezprostřední ohrožení jeho života či zdraví nebo života či zdraví jiných osob, by měla být policie podle předkládaného návrhu oprávněna zadržet, resp. zajistit zbraně, které takový držitel zbrojního průkazu drží a přitom by měla být oprávněna též vstoupit do jejího obydlí. Takový postup se nepochybně dotkne nejen možnosti dané osoby fakticky vykonávat své vlastnické právo (ke zbraním a střelivu, které vlastní), ale též bude dotčeno její právo na ochranu obydlí. S ohledem na mimořádně závažné následky v případě, že policie by v odůvodněných případech takto postupovat nemohla (kdy může dojít k fatálnímu porušení práva na život jiných lidí), lze však navrhované změny systému kontroly a vymáhání podmínek zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů, jakož i

samotné nově stanovované rozšířené oprávnění policii zbraně zadržet, resp. zajistit a přitom i eventuálně vstoupit do obydlí, považovat za legitimní a vůči omezení uvedených ústavně zaručených práv za proporcionální.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Oblast nakládání se zbraněmi je na úrovni práva Evropské unie upravena především směrnicí Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008. V dílčích aspektech se na oblast zbraní a střeliva vztáhnou též další právní předpisy Evropské unie, které jsou do českého právního řádu ovšem transponovány jinými právními předpisy než zákonem o zbraních (např. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES v konsolidovaném znění, nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 258/2012).

Navrhované změny zákona o zbraních neimplementují žádné dosud do českého právního řádu nepromítnuté normy práva Evropského práva. Pokud se v některých dílčích případech (kupř. v případě úpravy § 49) navrhované změny dotknou ustanovení, která jsou ustanoveními implementačními, jde o změny ryze upřesňujícího charakteru, které nemají vliv na úroveň transpozice a souladu tuzemské právní úpravy s právem Evropské unie.

Oblast munice není směrnicí 91/477/ES blíže upravena, nicméně v obecné rovině směrnice požaduje zařazení „výbušných vojenských střel“ do režimu zbraní kategorie A (Příloha I. bod I. A.). Není zcela jasné, jaké všechny předměty lze pod tento pojem podřadit (řadu druhů munice nelze vůbec považovat za „střely“ – ruční granáty, ženijní náloživo, pozemní miny apod.). V případě zákona o zbraních ve znění navrhovaných změn budou na jedné straně upraveny výbušné střely (určené pro střelivo do ráže 12,7 mm) coby zakázané střelivo v rámci zbraní kategorie A, na druhé straně pak bude zcela samostatně upraveno nakládání s municí, a to včetně výbušných střel pro dělostřelecké zbraně. V případě munice bude však stanoven režim nakládání přísnější než je tomu v případě zakázaného střeliva (zbraní kategorie A), navrhovaná právní úprava je tedy v souladu se směrnicí 91/477/ES,

kteřá výslovně ve svém čl. 3 stanoví, že členské státy mohou ve svých právních předpisech přijmout přísnější pravidla, než stanoví tato směrnice, s výhradou práv udělených osobám s bydlištěm ve členských státech podle čl. 12 odst. 2 (Evropský zbrojní pas).

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodním právem

Nakládání se zbraněmi upravuje celá řada mezinárodněprávních dokumentů. Přitom se tyto dokumenty typicky soustředí vždy jen určitý typ, resp. okruh zbraní. Nejšířejí aplikovatelnou je v současné době nová Úmluva o obchodu se zbraněmi („ATT“). Z nejvýznamnějších mezinárodněprávních dokumentů lze uvést zejména:

- Smlouva o obchodu se zbraněmi, podepsaná v New Yorku dne 3. června 2013 (Arms Trade Treaty – „ATT“) – Česká republika ATT ratifikovala, ATT vstoupila v platnost dne 24. prosince 2014,
- Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (č. 76/2013 Sb. m. s.),
- Úmluva o vzájemném uznávání zkušebních značek ručních palných zbraní (č. 70/1975 Sb.),
- Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (č. 94/2003 Sb. m. s.).

Lze konstatovat, že návrh je s těmito dokumenty mezinárodního práva v souladu, a naopak zvyšuje úroveň kontroly v oblasti zbraní, střeliva a munice.

Vedle těchto obecnějších mezinárodních úmluv je možné uvést mezinárodněprávní dokumenty, které byly do vnitrostátního právního řádu České republiky přímo promítnuty v podobě právních předpisů, které lze (popř. v příslušných částech týkajících se nakládání s daným typem zbraní) považovat za speciální vůči zákonu o zbraních:

- Úmluva o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a o jejich zničení (č. 29/2000 Sb.)
 - zákon č. 305/1999 Sb., o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a o jejich zničení, ve znění zákona č. 41/2009 Sb.

- Úmluva o kazetové munici (č. 18/2012 Sb. m. s.)
 - zákon č. 213/2011 Sb., o zákazu použití, vývoje, výroby, skladování a převodu kazetové munice a o jejím zničení (zákon o zákazu kazetové munice)
- Úmluva o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o jejich zničení (č. 96/1975 Sb.)
 - zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní, ve znění pozdějších předpisů
- Úmluva o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich zničení (č. 94/1997 Sb.)
 - zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní, ve znění pozdějších předpisů
 - vyhláška č. 208/2008 Sb., kterou se provádí zákon o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní
- Smlouva o nešíření jaderných zbraní (č. 61/1974 Sb.)
 - zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vztah těchto zbraní a materiálů k zákonu o zbraních bude vycházet z povahy těchto zbraní (v širokém slova smyslu). Na jednu stranu nebude zákon o zbraních, ani coby obecný právní předpis, upravovat nakládání se samotnými látkami, které již samy o sobě mohou být považovány za chemické zbraně, bakteriologické nebo toxinové zbraně. Na druhou stranu však, pokud nosiče těchto zbraní budou mít povahu munice spadající pod příslušnou definici zákona o zbraních, bude vztah zákona o zbraních k nakládání s příslušnými zbraněmi vztahem obecné normy (*lex generalis*). V každém případě tomu pak takto bude v případě protipěchotních min a kazetové munice, které představují toliko určité dále speciálně upravené typy munice. Předkládaný návrh zákona usiluje o to, vzájemný vztah právní úpravy v této oblasti lépe vymezit, a za tím účelem zavádí pojem „zakázaná munice“ a stanovuje jednoznačným způsobem příslušnost o rozhodování o povaze této munice v pochybnostech a dále zavádí pro oblast protipěchotních min, kazetové munice a zbraní podléhajících Smlouvě o konvenčních ozbrojených silách v Evropě

samostatná kontrolní oprávnění pro Ministerstvo obrany a mezinárodní kontrolní týmy.

Do budoucna je třeba právní předpisy tvořící uvedenou speciální právní úpravu v tuzemském právním řádu zachovat, neboť jde o zbraně, resp. munici, která nejen v návaznosti na citované mezinárodněprávní dokumenty, ale i s ohledem na svoji zcela specifickou povahu vyžadují režim zacházení, který je značně odlišný od regulace běžných (konvenčních, resp. nevojenských) zbraní. Zcela nezbytné je v tomto směru nutné zachovat pro oblast nakládání s touto zakázanou municí též primární působnost orgánů státní správy (Ministerstvo obrany, Státní úřad pro jadernou bezpečnost), které disponují nezbytnými odbornými a technickými kapacitami pro efektivní výkon této působnosti.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST DŮVODOVÉ ZPRÁVY

ČÁST PRVNÍ – ZMĚNA ZÁKONA O ZBRANÍCH

K Čl. I

K bodům 1, 10, 11, 20, 21, 31, 74, 113, 120, 134, 137, 154, 155, 170 a 185 (struktura zákona)

Vzhledem ke specifickému vyčlenění právní úpravy munice z doposud obecného režimu zákona o zbraních stanoveného pro zbraně a střelivo se navrhuje změna názvu části první a jejích jednotlivých hlav. Za účelem zavedení nové struktury zákona o zbraních se též jednotlivé hlavy nově dělí na díly.

Režim nakládání se zbraněmi a střelivem bude nadále představovat obecnou právní úpravu a naopak právní regulace nakládání s municí bude speciální úpravou, pro niž však bude subsidiárně právní úprava zbraní a střeliva použitelná (§ 70 odst. 1). Tato koncepce se rovněž odráží v nově navrhované struktuře zákona o zbraních, kdy ustanovení o zbraních a střelivu představují samostatnou hlavu, následuje hlava upravující speciálně munici a následují hlavy společné jak pro zbraně a střelivo, tak i munici.

K bodu 2 (§ 1 odst. 1)

Upravuje se úvodní ustanovení, do něhož se doplňuje munice jako samostatný předmět úpravy, naopak některé dílčí problematiky (např. vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní) není nadále nezbytné v rozsahu předmětu právní úpravy zákona o zbraních uvádět. Provozování střelnice se uvádí samostatně, neboť tato činnost, ač upravena v rámci ustanovení o nakládání se zbraněmi a střelivem, zahrnuje zcela svébytnou právní úpravu podmínek a povolovací režim, který je zcela nezávislý na právní úpravě zbrojních průkazů a zbrojních licencí.

K bodům 3 až 5 (§ 1 odst. 2)

Upřesňují se a doplňují se výluky z působnosti zákona o zbraních. V případě zbraní, střeliva a munice, které jsou v současné době z aplikace zákona o zbraních vyloučeny, neboť jsou ve vlastnictví ve vlastnictví státu, které jsou určeny ke sbírkovým, výzkumně vývojovým nebo muzejním účelům Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany, ozbrojenými silami České republiky, bezpečnostními sbory, Vojenským zpravodajstvím nebo ozbrojenými silami anebo sbory jiných států při

jejich pobytu na území České republiky, se upřesňuje, že takové zbraně, střelivo a munice musí být přímo v držení některé organizační složky státu. Tato změna usiluje vyloučit aplikační nejasnosti, kdy zbraně, střelivo či munice jsou sice ve vlastnictví státu, ale jsou přenechávány dalším subjektům. Na tyto případy by se sice již podle dosavadní právní úpravy měl použít § 1 odst. 3 zákona o zbraních, za účelem právní jistoty však se upřesňuje již i ustanovení o výluce samotné.

Doplňuje se a upřesňuje doposud neadekvátně restriktivně formulované ustanovení o nakládání se zbraněmi, střelivem a municí Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva.

Doplňuje se doposud nesystematicky absentující vyloučení působnosti zákona o zbraních též pro případ provádění pyrotechnického průzkumu subjekty, na které se však jinak obecná výluka z působnosti zákona o zbraních standardně vztahuje.

K bodům 6 a 115 (§ 1 odst 5 a § 42 odst. 2)

Jde o formální přesunutí povinnosti subjektu, na který se jinak vztahuje výluka zákona, do úvodního ustanovení, za účelem zvýšení přehlednosti právního předpisu a přizpůsobení novému vyčlenění munice coby samostatnému předmětu úpravy zákona o zbraních.

K bodu 7 (§ 1a)

Explicitně je upravován vzájemný poměr právních předpisů na úseku zbraní a střeliva a úseku výbušnin. Zakotvují se tři základní principy právní úpravy této oblasti: (1) zákon o zbraních nenahrazuje právní úpravu v oblasti výbušnin, pro nakládání s výbušninami (včetně střelivin) je vždy nezbytné, aby daný subjekt splňoval podmínky právních předpisů na úseku výbušnin, (2) v případě pochybností o povaze určitého materiálu, zvláště tehdy není-li do doby rozhodnutí Ministerstva vnitra podle § 70a odst. 3 zřejmé, jedná-li se v případě konkrétního materiálu o municí či o výbušninu, použije se přednostně zákon o zbraních, a (3) dochází-li ke výrobě či jinému zpracování střeliva nebo munice, použijí se na provozovnu požadavky právních předpisů na úseku výbušnin.

K bodům 8 a 9 (§ 2)

Formální úprava s ohledem na stanovení samostatné právní úpravy munice.

K bodům 12 až 14 (§ 3 odst. 1 a 2)

Upravuje se terminologie zákona tak, aby odpovídala zaužívaným pojmům používaným v rámci jeho aplikace. Zbraně kategorie D se obecně nazývají jako zbraně nepodléhající registraci.

Současně se provádí formální úprava odkazu na přílohu zákona v souvislosti s vyčleněním munice do samostatné přílohy.

K bodu 15 (§ 3 odst. 3)

V případě kategorizačních rozhodnutí Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva se blíže upravuje forma zveřejnění informací o provedené kategorizaci. Konkrétní podobu zveřejňované informace stanoví prováděcí právní předpis. Obecně by se mělo jednat toliko o specifikaci kategorizované zbraně a stanovené kategorie.

K bodu 16 (§ 4)

Nově se vkládá ustanovení upravující kategorii zakázaných zbraní a střeliva. Nově vkládané ustanovení zachovává dosavadní vymezení zbraní kategorie A, vypuštěna je však munice, a naopak coby upřesnění dosavadního ustanovení se doplňuje výslovné vyloučení z kategorie A pro expanzní samočinné zbraně dovoleného výrobního provedení a expanzní nástrahová zařízení dovoleného výrobního provedení. Tato upřesnění toliko reflektují existující výkladovou praxi.

Doplňuje se nově skupina zakázaných zbraní v podobě jiných zbraní, na které se nevztahují kategorie A až D, pokud jsou účinkem alespoň srovnatelné se zbraněmi kategorie A, B neb C. Současně se z důvodu jednoznačnosti právní úpravy vypouští dosavadní ustanovení § 7 písm. k) (zbraně neuvedené v kategoriích A až C). Tato podskupina zbraní kategorie A by měla do budoucna sloužit pro regulaci zbraní, které z technického hlediska nevyhovují žádnému doposud známému a zákonem o zbraních popsanému systému střelné zbraně. Mělo by se do jisté míry jednat o systémy, na které se v současné době může vztahovat toliko zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění pozdějších předpisů, a to v rámci skupiny 10 bezpečnostního materiálu [§ 2 odst. 1 písm. j zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem]. Tyto zbraně je třeba na základě principu předběžné opatrnosti považovat za zbraně nejpřísněji regulované kategorie. Přitom se však musí jednat o zbraně, které jsou minimálně účinkem

srovnatelné zbraním, jejichž účinek při střelbě odůvodňuje jejich zařazení do kategorie A, B nebo C.

K bodům 17 a 18 (§ 5)

Současná právní úprava nejednoznačně vymezovala kategorii pro případ dlouhých brokových zbraní s hlavní o délce větší než 600 mm, jejichž zásobovací ústrojí a nábojová komora dohromady nemohou pojmout více než 3 náboje a u nichž je podávací ústrojí odnímatelné, anebo u nichž není zaručeno, že nemohou být přeměněny běžně dostupnými nástroji na zbraně, jejichž zásobovací ústrojí a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než 3 náboje. Dosavadní výklad ustanovení § 5 písm. e) a f) a § 6 písm. b) zákona o zbraních byl v uvedeném smyslu značně nejednotný. Proto se v souladu se směrnicí 91/477/ES navrhuje jednoznačně tyto zbraně definovat jako zbraně kategorie B.

K bodům 19 a 187 (§ 7 a bod 24 Přílohy)

Vymezení zbraní nepodléhajících registraci se upravuje v následujících případech:

- u palných zbraní se zvláště s ohledem na zbraně konstruované na náboje ráže 4 mm M20 vypouští upřesňující zmínka o střelivu typu flobert. Omezení úst'ové energie na 7,5 J by mělo v případě zbraní kategorie D platit obecně pro jakékoli palné zbraně,
- v návaznosti na dosavadní § 6 písm. c) se upravuje povaha paintballových zbraní coby zbraní kategorie D, současně se vypouští dosud nejednoznačné zařazení plynových zbraní na vzduchovou kartuš bez omezení úrovně úst'ové energie,
- v případě znehodnocených zbraní a střeliva a řezů zbraní a střeliva se stanovuje jednotná definice přímo v textu zákona (§ 7) a vypouští se dosavadní podvojná definice v příloze k zákonu, která je současně inkorporována přímo do textu zákona (odkaz na prováděcí právní předpis).

K bodům 22, 23 a 27 (§ 9, 12 a 15)

Legislativně-technická úprava normativního textu, doplňují se skupinové nadpisy, resp. nadpisy ustanovení u některých ustanovení, mimo jiné upravujících výjimku a povolení pro nabytí vlastnictví, držení a nošení zbraní příslušné kategorie, nakládání se zbraněmi kategorie D.

K bodu 24 (§ 12 odst. 3)

Účelem navrhované změny je uvedení praxe vydávání povolení do terminologického souladu s definicemi pojmů v příloze k zákonu o zbraních. Například namísto neurčitých pojmů vycházejících z právně nezávazných technických norem „kulovnice“, resp. „puška“ samonabíjecí by se mělo v souladu s pojmy definovanými v příloze k zákonu o zbraních uvádět jednoznačné vymezení daného druhu zbraně „dlouhá kulová samonabíjecí zbraň“.

K bodu 25 (§ 13)

V rámci existující praxe si často žadatelé o vydání povolení vyzvedávají povolení na pracovišti příslušného útvaru policie. Okamžik vydání povolení je v takovém případě nezcela konkrétně určen. Za účelem dalšího sesouladnění zákona o zbraních se stávajícím právním řádem se stanovuje počátek běhu platnosti povolení k okamžiku nabytí jeho právní moci.

K bodu 28 (§ 15 odst. 3)

Změna vyplývající ze zrušení podskupiny „jiných zbraní“ v rámci zbraní kategorie D a přesunu úžeji specifikovaných „ostatních zbraní“ mezi zbraně kategorie A.

K bodům 29 a 148 (§ 15 odst. 4 a 5 a § 63 odst. 8)

Komplexně se upravují povinnosti držitele zbraně kategorie D. Jednak se stanovuje povinnost držitele zbraně kategorie D dbát při zacházení a střelbě ze zbraně kategorie D zvýšené opatrnosti a především přitom neohrozit život, zdraví a majetek jiných osob. Tato povinnost je analogická nově upřesněné povinnosti držitele zbrojního průkazu. Dále jsou v tomto ustanovení nově sloučeny povinnosti držitele znehodnocené zbraně (včetně povinnosti mít s sebou při nošení znehodnocené zbraně potvrzení o jejím znehodnocení).

K bodu 30 (§ 15 odst. 6)

Doplňuje se doposud absentující právní úprava svěření zbraně kategorie D za dohledu. Tato právní úprava musela být dosud nahrazována extenzivním právním výkladem ustanovení § 59, přičemž toto ustanovení koncipované pro kategorie zbraní podléhajících registraci obsahovalo některé pro zbraně kategorie D nevyhovující požadavky (např. v podobě stanovených věkových omezení).

K bodu 32 (§ 16)

Legislativně-technické změny v souvislosti s přesunutím problematiky pyrotechnického průzkumu do samostatné hlavy zákona upravující nakládání s municí.

K bodu 35 (§ 17 odst. 2)

Změna tohoto ustanovení představuje jednak formulační změnu v návaznosti na vyčlenění samostatné právní úpravy nakládání s municí a jednak zjednodušují ustanovení vymezující podobu fotografie předkládané žadatelem o vydání zbrojního průkazu (resp. žadatele o jmenování zkušebním komisařem a nově žadatele o vydání muničního průkazu). Podoba fotografie je již v současné době vymezena až prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 115/20014 Sb.). Návrh jednotně ponechává technické náležitosti fotografie na prováděcím právním předpise.

K bodu 36 (§ 17 odst. 4)

Sjednocují se podmínky pro získání zbrojního průkazu osobami, které jsou vedle občanů jiných členských států dále podle § 18 odst. 3 oprávněny zbrojní průkaz získat při splnění stanovených podmínek, aniž by bylo v rámci rozhodnutí o vydání možné zohlednit jiná správní uvážení, s osobami, které jsou právě občany jiných členských států EU.

K bodu 37 (§ 18)

Legislativně-technické doplnění v souvislosti s vložení nového ustanovení § 20a.

K bodům 38, 39, 44, 45, 47 a 49 (§ 18, 19, 21 a 22 odst. 3)

Formální úprava s ohledem na stanovení samostatné právní úpravy munice.

K bodům 40 a 60 (§ 19 a 27 odst. 2)

Navrhovaná změna má za cíl dílčí terminologické přiblížení zákona o zbraních novému občanskému zákoníku.

K bodům 41 až 43 (§ 20, 20a a 20b)

Nová právní úprava posuzování, kontroly a vynucování splnění podmínek zdravotní způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu, držitele zbrojního průkazu a potažmo též žadatele o vydání, resp. držitele muničního průkazu.

Policie by měla být nově oprávněna získat v případech, kdy není jasné, kdo je posuzujícím lékařem fyzické osoby oprávnění zjistit totožnost tohoto lékaře od

Ministerstva zdravotnictví, které podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, správcem Národního zdravotnického informačního systému, v jehož rámci je veden mj. též Národní registr poskytovatelů.

Nově je stanoveno oprávnění lékařů přistupovat k údajům z Centrálního registru zbraní. Mělo by se však jednat toliko o údaj o tom, je-li daná osoba (pacient) držitelem zbrojního průkazu. S ohledem na organizaci oblasti poskytování zdravotní péče se navrhuje, aby jednotliví lékaři měli k Centrálnímu registru zbraní přístup prostřednictvím příslušného poskytovatele zdravotní péče.

V případě zjištění obvyklých a bezprostředně nikoli rizikových změn zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu se ponechává možnost lustrace pacienta lékařem v Centrálním registru zbraní. Naopak však v případě takové změny zdravotního stavu, resp. výskytu takového stavu u držitele zbrojního průkazu, která by mohla v souvislosti s nakládáním se zbraněmi znamenat přímé ohrožení života, zdraví a případně majetku jiných osob, je zapotřebí postupovat opatrně a zkoumat konkrétní místní podmínky a případně také samosprávami autonomně nastavené další vnitřní normy,

Na tuto úpravu v zásadní míře navazuje též změna zákona o zbraních v případě oprávnění policie zadržet, resp. zajistit zbraň, střelivo, resp. municí a doklady opravňující jejího držitele k nakládání s touto municí. Tato úprava vychází do značné míry právě ze zhodnocení stávající právní úpravy v této oblasti a možností správních orgánů, obsaženého v *Analýze pěti aspektů vyplývajících z událostí v Uherském Brodu*.

K bodu 46 (§ 21 odst. 6)

V případě, že se ani po oznámení náhradního termínu zkoušky odborné způsobilosti žadatel o vydání zbrojního průkazu k této zkoušce nedostaví, bude jeho přihláška odložena. Návrh upřesňuje stávající ustanovení.

K bodu 47 (§ 21 odst. 9)

Zmocnění k provedení ustanovení zákona o formě, náplni a způsobu průběhu zkoušek odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu se rozšiřuje o zmocnění k vydání zkušebního řádu. Tato změna by měla umožnit spojení veškerých prováděcích norem pro oblast průběhu těchto zkoušek do jediného právního

předpisu, a tedy i zrušení nařízení vlády č. 315/2011 Sb., přičemž příslušná materie bude jednotně a přehledně upravena ve vyhlášce provádějící zákon o zbraních (v současnosti vyhláška č. 115/0214 Sb.).

K bodu 48 (§ 21a)

Navrhovaná úprava předsouvá přezkoumání zdravotní způsobilosti, bezúhonnosti a spolehlivosti žadatele o vydání zbrojního průkazu před samotnou zkoušku odborné způsobilosti v případě, že jde o fyzickou osobu, která již není držitelem zbrojního průkazu (jiné skupiny, nejde tedy o případy rozšíření skupin zbrojního průkazu), resp. muničního průkazu, a nebyla tedy dosud postupem podle zákona o zbraních z hlediska splnění těchto podmínek prověřena. Tato změna by měla zabránit situacím, kdy se zkoušky odborné způsobilosti již zúčastnily osoby trpící psychickými obtížemi, nebo osoby, které nejsou bezúhonné, a to vysloveně za účelem získání příležitosti pro dispozici se zbraní v průběhu praktické části zkoušky.

K bodu 50 (§ 23)

Formální úprava v souvislosti s vložením nového § 23a a novým strukturováním zákona o zbraních. Zavádí se nový skupinový nadpis pro ustanovení upravující spolehlivost fyzických osob.

K bodu 52 [§ 23 odst. 1 písm. b)]

Formulační úprava mající za cíl uvést do souladu zákon o zbraních se standardní terminologií užívanou ve vztahu k návykovým látkám.

K bodu 53 [§ 23 odst. 1 písm. c)]

Napравuje se nedůslednost zákona, kdy jednání, která mají znaky přestupku relevantního pro posouzení přestupkové zachovalosti žadatele o vydání zbrojního průkazu, jichž se dopustí např. příslušník bezpečnostního sboru, nebyla dosud v rámci posouzení spolehlivosti podle zákona o zbraních zohledňována.

K bodu 54 [§ 23 odst. 1 písm. c) bod 1]

Formálně-technická úprava reagující na začlenění samostatně upravených přestupků na úseku munice do zákona o zbraních.

K bodům 55 a 56 (§ 23 odst. 2 a 3)

Policii se umožňuje získat efektivní přímý přístup do centrální evidence přestupků vedené v rámci Rejstříku trestů. Navržené ustanovení předjímá přijetí příslušných návrhů právních předpisů, které jsou v současné době projednávány jako sněmovní tisk č. 368. V případě přijetí těchto návrhů právních předpisů je s ohledem na celkovou změnu § 23 v předkládaném návrhu zapotřebí oprávnění policie do této evidence vstupovat vložit nově (legislativně-technická úprava). Současně se navrhuje zrušení dosavadního odstavce 3, neboť získávání údajů o přestupcích od obecních úřadů a orgánů státní báňské správy po zavedení evidence přestupků svého opodstatnění.

K bodu 57 (§ 23a)

Navrhované ustanovení zakotvuje užší spolupráci policie se samosprávami v rámci vydávání zbrojních průkazů, obce budou moci policii předat jakékoli informace relevantní pro posouzení podmínek pro vydání zbrojního průkazu. Policii se stanovuje povinnost obec v rámci příslušného správního řízení oslovit, obce se naopak vyjádřit na základě této žádosti policie mohou, sdělení konkrétních údajů by však nemělo být stanoveno jako obligatorní.

K bodům 58 a 59 (§ 27 odst. 1)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodu 61 (§ 27 odst. 3)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím této povinnosti do § 29 odst. 1 a změnami v rámci právní úpravy odnímání zbrojního průkazu.

K bodům 62 a 183 (§ 27a a 78a)

Ustanovení se přesouvá mezi společná ustanovení zákona. Úprava souvisí s vyčleněním právní úpravy munice do samostatné hlavy zákona.

K bodu 63 (§ 28 odst. 1)

Formální úprava textu za účelem zvýšení jeho srozumitelnosti.

K bodům 64 až 66 (§ 28 odst. 2 a 4)

Formální úprava textu ve spojení se stanovením samostatné komplexní právní úpravy nakládání se střelným prachem a zápalkami a přebíjení střeliva (§ 69).

K bodu 67 (§ 28 odst. 6)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodu 68 (§ 29)

Dílčím způsobem se upřesňují a doplňují některé povinnosti držitelů zbrojních průkazů. Komplexně se upravují povinnosti osoby, které byl zbrojní průkaz odňat, nebo jeho platnost jinak zanikla. Reformuluje se povinnost držitele zbrojního průkazu podrobit se na výzvu policisty orientačnímu vyšetření na přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky a nově se stanovuje, že v případě, že osoba takové vyšetření odmítne, hledí se na ni, jako by takovou látkou ovlivněna byla. Dále se provádějí formální změny textu v souvislosti s přesunutím právní úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí a v souvislosti se stanovením komplexní úpravy nakládání se střeliviny a přebíjení v § 69.

K bodům 69 a 70 (§ 30 odst. 2)

Formální úpravy textu v souvislosti se zrušením zbrojního průkazu skupiny F a oddělením zkoušky odborné způsobilosti žadatele o jmenování zkušebním komisařem a správního řízení o jeho jmenování.

K bodu 71 (§ 30 odst. 3 až 9)

V současné době je odborná způsobilost žadatele o jmenování zkušebním komisařem zjišťována v rámci správního řízení o jeho jmenování. Pokud žadatel u zkoušky odborné způsobilosti neuspěje, je to důvodem pro zamítnutí žádosti, přičemž od tohoto faktu se odvíjí též např. možnost využít opravných prostředků, které však nemohou nahrazovat samotnou zkoušku. Tento systém je též koncepčně odlišný od systému zjišťování odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu a v praxi se vedení správního řízení v tomto rozsahu ukazuje jako dlouhodobě problematické a pro Ministerstvo vnitra, ale i samotné žadatele zbytečně zatěžující, a to zvláště po nárůstu počtu žádostí o jmenování zkušebním komisařem po změnách provedených v zákoně o zbraních zákonem č. 170/2013 Sb. Navrhuje se tedy přiblížit systém zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o jmenování zkušebním komisařem zkouškám žadatelů o vydání zbrojního průkazu a předsunout zjišťování jejich odborné způsobilosti před samotné řízení o jmenování, do kterého

bude již žadatel odbornou způsobilost dokládat formou osvědčení vydaného po úspěšném vykonání zkoušky.

Nově se přesně vymezují specifické povinnosti zkušebního komisaře, konkrétně povinnost mlčenlivosti a dále povinnost vést zkoušku žadatele tak, aby bylo dosaženo jejího zákonného účelu, tedy v dostatečném rozsahu zjištěna schopnost žadatele bezpečně zacházet se zbraní a střelivem. Mělo by být zabráněno situacím, kdy zkušební komisař např. testuje znalosti uchazeče z oblasti povelů používaných v určitých sportovně-střeleckých disciplínách, nebo kupř. z oblasti specificky loveckého střelectví, a to v případech, kdy tyto znalosti nijak sami o sobě způsobilost žadatele o vydání zbrojního průkazu nepodmiňují, resp. jejich nedostatek ji nemůže vyloučit.

K bodu 72 (§ 30 odst. 10)

Upřesnění textu. Odkazované ustanovení upravuje jedinou podmínku, a sice požadavek, aby žadatel byl držitelem platného zbrojního průkazu.

K bodu 73 (§ 30 odst. 13)

Shodně jako v případě zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu bude i pro zkoušky žadatelů o jmenování zkušebním komisařem stanoven zkušební řád.

K bodům 75 až 78 (§ 31 a 32 odst. 1)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodům 79 a 80 (§ 32 odst. 3 a 4)

Navrhuje se zpřísnění požadavků na vydání zbrojní licence, žadatel by měl konkrétně doložit oprávnění užívat k podnikání v oboru zbraní a střeliva k tomuto účelu stavebně způsobilou a schválenou provozovnu. Návrh reaguje na kontrolami zjištěné případy, kdy bylo se zbraněmi, střelivem a municí nakládáno ve zcela nevyhovujících prostorách. Rovněž se navrhuje, aby žadatel správnímu orgánu předložil i vnitřní předpis, kterým upravuje pravidla pro nakládání se zbraněmi a střelivem v rámci své činnosti.

Formulačně se upřesňuje, který žadatel má k žádosti dokládat povolení zajišťovat vzdělávání na školách v oboru, v němž je nutné nakládat se zbraněmi a střelivem, a

kdy naopak příslušný útvar policie prověří, zda je žadatel držitelem příslušné koncese.

K bodu 81 (§ 33 odst. 1)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodům 82 a 83 (§ 33 odst. 2)

Zavádí se distanční doba pro fyzické osoby, které v pozici statutárního orgánu nebo odpovědného zástupce působily v rámci držitele zbrojní licence, kterému byla zbrojní licence ze stanovených důvodů odňata. Cílem úpravy je ztížit postup obcházení zákona, kdy po odnětí zbrojní licence právnické osobě např. z důvodu opakovaného porušování zákona o zbraních, konkrétní fyzické osoby, které na toto porušování zákona měly přímý vliv, mohou založit jinou právnickou osobu a v původním podnikání bezprostředně pokračovat pod jinou zbrojní licenci.

K bodům 84 a 85 (§ 36 odst. 2 a 4)

Zpřísnění a zpřesnění textu. Pro odnětí zbrojní licence postačuje fakt, že její držitel své zákonné povinnosti v uplynulých 5 letech opakovaně porušil, nevyžaduje se, aby k porušování zákona nadále docházelo. Stejně osobě, které byla z těchto důvodů (hrubé nebo opakované porušení zákona o zbraních) lze zbrojní licenci nově vydat až po uplynutí 5 let namísto dosavadních 3.

K bodu 86 (§ 37 odst. 4)

Zpřesnění textu v souvislosti s tím, že zbrojní licence se standardně vydává bez konkrétního časového omezení platnosti.

K bodům 87 a 88 (§ 38 odst. 2)

Oprávnění držitele zbrojní licence skupiny D se rozšiřuje též o zbraně kategorie B. V případě přenechávání (půjčování) těchto zbraní však musí být i nadále splněny veškeré podmínky zákona, osoba, které je taková zbraň půjčována, musí být tedy jak držitelem příslušné skupiny zbrojního průkazu, tak ale i povolení (patrně jen pro držení a případně nošení této konkrétní zbraně).

K bodu 89 (§ 38 odst. 4)

Předmětné omezení oprávnění držitele zbrojní licence skupiny F se ukázalo jako značně nepraktické, například v případě realizace zahraničních filmových produkcí (kdy je třeba zacházet se zbraněmi kategorie A, které jsou však nevratně upraveny pro střelbu cvičným střelivem nebo nábojkami). Namísto tohoto nesystematického omezení se zavádí obecná změna právní úpravy svěřeni zbraně za dohledu (§ 59).

K bodům 90 a 91 (§ 38 odst. 9 a § 39 odst. 1 úvodní část ustanovení)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodům 92 a 93 [§ 39 odst. 1 písm. c) a d)]

Upravuje se povinnost držitele zbrojní licence poskytnout příslušnému útvaru policie vnitřní předpis, kterým si držitel upravuje vnitřní pravidla pro nakládání se zbraněmi, a každou jeho změnu.

K bodu 94 [§ 39 odst. 1 písm. e)]

Formální doplnění textu v souvislosti se vyčleněním samostatného ustanovení upravujícího zabezpečení zbraní a střeliva při přepravě podnikatelem v oboru zbraní a střeliva.

K bodu 95 [§ 39 odst. 1 písm. f)]

Formální úprava textu v souvislosti s vyčleněním právní úpravy nakládání s municí do samostatné hlavy.

K bodu 96 [§ 39 odst. 1 písm. g)]

Nově se stanovuje kontrolní oprávnění Ministerstva obrany a mezinárodních kontrolních týmů postupujících např. podle Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, a to vůči zbraním kategorie A, na které se některá z relevantních mezinárodních smluv vztahuje. Z tohoto důvodu se stanovuje také povinnost držitele zbrojní licence takovou zbraň kontrolnímu orgánu předložit.

K bodu 97 [§ 39 odst. 1 písm. h)]

Jde o zpřesnění textu, kdy dané oprávnění policie požadovat předložení zbraně není oprávněním kontrolním, nýbrž oprávněním policejního typu. Tato možnost se rovněž stanovuje pro policii jako celek, neboť mimo příslušný útvar policie musí předložení zbraně vyžadovat často též jiné její složky, např. pyrotechnická služba.

K bodům 98 až 101 [§ 39 odst. 1 písm. l), m) a n)]

Za účelem zvýšení srozumitelnosti právní úpravy se přímo v textu zákona použijí zkrácené, uživatelské názvy příslušných evidencí vedených držitelem zbrojní licence.

K bodu 102 [§ 39 odst. 1 písm. q)]

Jde o odstranění administrativní povinnosti držitele zbrojní licence ohlásit do 10 pracovních dnů příslušnému útvaru policie změnu ráže zbraně nebo opravu zbraně mající za následek změnu kategorie zbraně. Tyto údaje je v současné době držitel zbrojní licence povinen vyznačit v kratší lhůtě v Centrálním registru zbraní, samostatná povinnost hlásit tyto změny paralelně přímo příslušnému útvaru policie se tedy ukazuje jako anachronismus.

K bodům 103 až 105 (§ 39 odst. 2 a 3)

Jednoznačně se stanovuje povinnost držitele zbrojní licence v případě znehodnocování a výroby řezů zbraní nebo střeliva, kdy nelze využít obecný technický postup podle prováděcího právního předpisu, požádat Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva o schválení zvláštního technického postupu a tento následně dodržovat.

Doplňuje se zmocnění pro stanovení vzoru potvrzení o znehodnocení zbraně nebo střeliva anebo o provedení řezu zbraně nebo střeliva a potvrzení o zničení zbraně nebo střeliva.

K bodu 106 (§ 39 odst. 6 a 7)

Formální úprava textu v souvislosti s přesunutím úpravy pyrotechnického průzkumu do hlavy upravující nakládání s municí.

K bodu 107 (nadpis § 39a)

Za účelem zpřehlednění právní úpravy se doplňuje nadpis ustanovení.

K bodům 108 až 110 (§ 39a)

Za účelem zvýšení srozumitelnosti právní úpravy se přímo v textu zákona použijí zkrácené, uživatelské názvy příslušných evidencí vedených držitelem zbrojní licence.

K bodu 111 [§ 40 odst. 1 písm. a)]

Praktičtěji se vymezuje povinnost zbrojíře vydat zbraň osobě, která je u držitele zbrojní licence v pracovním, členském nebo obdobném poměru, a to z hlediska účelu

používání této zbraně. Do budoucna by mělo být jednoznačně možné například též, aby se kupř. strážníci obecní policie mohli zúčastnit se služební zbraní střelecké soutěže, na níž byli svým zaměstnavatelem vysláni, byť jde o použití této zbraně k účelu, který s činností držitele zbrojní licence pouze (nepřímo) souvisí.

K bodu 112 [§ 40 odst. 1 písm. d)]

Formální změna textu v souvislosti se stanovením komplexní úpravy nakládání se střeliviny a přebíjení v § 69.

K bodu 114 (§ 41 odst. 3)

Zpřesnění textu reflektující reálný smysl ustanovení v kontextu zákona o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

K bodům 116 až 117 (§ 42 odst. 3)

Vypouští se ustanovení, které nebylo v praxi využíváno. Změna je též v souladu s obecnou koncepcí zákona o zbraních, který až na výjimky nevychází ze soukromoprávního důvodu dispozice se zbraní a upravuje toliko samo faktické nakládání s ní.

K bodu 118 (§ 42a)

Na základě zkušeností z praxe správních orgánů se doplňuje právní úprava zániku platnosti průkazu zbraně.

Rozdílně se stanovuje způsob zániku platnosti průkazu zbraně v případě fyzického zániku zbraně. V případě znehodnocení, zničení a provedení řezu zbraně, kdy tento postup podléhá samostatnému povolovacímu řízení a kontrole, zaniká průkaz zbraně následně ze zákona, v jiných případech (kupř. zánik zbraně při mimořádné události, např. výbuchu) bude o zániku platnosti průkazu zbraně muset rozhodnout příslušný útvar policie, a to po přezkoumání faktu, zda lze doložit, nebo alespoň s vysokou pravděpodobností předpokládat, že skutečně došlo k fyzickému zániku zbraně.

K bodu 119 (§ 43)

Doplňuje se právní úprava situací, kdy dochází k neobchodnímu vývozu zbraně mimo celní území Evropské unie, tyto situace jsou z hlediska nutnosti jejich registrace analogické případu trvalého vývozu zbraně na základě zbrojního průvodního listu a jejich registrace tedy není nutná.

K bodu 121 [§ 44 odst. 4 písm. f)]

Formální změna textu v souvislosti se stanovením komplexní úpravy nakládání se střeliviny a přebíjení v § 69.

K bodům 122 a 123 [§ 44 odst. 4 písm. g) a odst. 7]

Zpřesnění textu sjednocující terminologii v návaznosti na zákon o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů.

K bodům 124 a 125 (§ 44 odst. 8)

Legislativně-technicky se upravují odkazy na právní úpravu neobchodních vývozů zbraní a střeliva mimo celní území Evropské unie a pro držitele příslušného vývozního povolení se stanovuje stejné právní postavení při nakládání se zbraní nebo střelivem na území České republiky, jaké má držitel zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz zbraně nebo střeliva.

K bodu 126 (§ 49 odst. 4)

Cílem navržené změny je zlepšení srozumitelnosti ustanovení, které bylo doslovně převzato ze směrnice Rady 91/477/ES. Vzhledem k tomu, že zákon o zbraních předpokládá stejné podmínky pro evropský zbrojní pas, ve kterém jsou zapsány pouze zbraně kategorie D, i pas, v němž jsou zapsány také zbraně jiných kategorií, není třeba tyto dva typy evropských zbrojních pasů specificky rozlišovat. V obou případech ve shodě s právním předpisem Evropské unie platí, že platnost evropského zbrojního pasu je 5 let a může být jedenkrát prodloužena o dalších 5 let.

K bodu 127 (§ 49 odst. 9)

Za účelem komplexního zajištění zbraní, střeliva a dokladů v případě zániku platnosti zbrojního pasu a zvláště pak v případech jeho odnětí, se stanovuje oprávnění příslušného útvaru policie zadržet též v takových situacích evropský zbrojní pas.

K bodu 128 (§ 50 odst. 8 a § 50a odst. 1)

Formální úprava textu v souvislosti s vyčleněním právní úpravy nakládání s municí do samostatné hlavy.

K bodům 129 až 131 (§ 50 odst. 9, § 50a odst. 3 a § 50b)

Na základě výkladových nejasností vznikajících v souvislosti s aplikací povinnosti podnikatele v oboru zbraní a střeliva zabezpečit přepravované zbraně a střelivo po

jejím zavedení zákonem č. 170/2013 Sb., se navrhuje vyčlenit tuto specifickou povinnost do samostatného ustanovení, které se identicky použije na případy přeprav, u nichž je podnikatel v oboru zbraní střeliva podle § 50 nebo § 50a povinen zabezpečit vybavení dopravního prostředku zařízením, které umožňuje nepřetržité sledování jeho pohybu.

K bodu 132 (§ 51 odst. 2)

Navrhuje se zpřesnění textu a jeho doplnění, které stanovuje držiteli vývozního povolení podle zákona č. 228/2005 Sb. stejné povinnosti jako držiteli zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz zbraně, střeliva nebo zakázaného doplňku zbraně, neboť faktické postavení těchto osob je v zásadě analogické.

K bodu 133 (§ 51 odst. 3)

Jde o upřesnění textu reagující na případy nejasného výkladu tohoto ustanovení zákona např. v situaci dovozu zbraně podnikatelem v oboru zbraní a střeliva pro účely jeho „vnitropodnikové sbírky“ zbraní.

K bodu 135 (§ 53 odst. 5)

Na základě praktických zkušeností s aplikací předmětného ustanovení se doplňuje výslovná úprava postupu příslušného útvaru policie v případě, kdy jsou odstraněny (nebo jinak pominou) důvody pro pozastavení provozování střelnice.

K bodu 136 (§ 55 odst. 2)

Sjednocuje se terminologie v případě pojmů „útvary policie“ a „policie“, jejichž význam je v kontextu tohoto ustanovení identický. Cílem je zvýšení srozumitelnosti povinností ukládaných zákonem o zbraních.

K bodu 138 (§ 56 a 57)

Zásadním způsobem se rozšiřuje aplikovatelnost zajišťovacích institutů podle zákona o zbraních. Podle navržených změn by mělo být napříště možné využít institutu zadržení nebo zajištění zbraně, střeliva, střelného prachu, zápalek, zakázaného doplňku nebo dokladů jak proti fyzické osobě, tak ale i proti jakémukoli držiteli zbrojní licence nebo jiné právnické osobě nakládající s těmito věcmi.

V případě zadržení uvedených věcí se stanovují kvalifikované důvody pro aplikaci tohoto institutu. Především jde o případ důvodného podezření na takovou změnu

zdravotního stavu jejich držitele, která by mohla představovat bezpečnostní riziko, pokud by měla taková osoba nadále v dispozici zbraně či střelivo. V tomto směru jde o zásadní změnu navazující na změnu ustanovení o zdravotní způsobilosti držitele zbrojního průkazu. Dalším kvalifikovaným důvodem pro zadržení zbraně, střeliva, dokladu nebo též dalších věcí, na něž se zákon o zbraních vztahuje, jednak případ, kdy osoba po zániku platnosti svého zbrojního průkazu tyto zbraně ve stanovené lhůtě neodevzdá policii, a jednak případ, kdy nastanou důvody pro zajištění zbraně a současně existuje důvodné podezření, že předmětných zbraní by mohlo být jejich držitelem zneužito k ohrožení zdraví či života jeho samotného nebo jiných osob.

Jako zásadní oprávnění policisty v rámci provádění zadržení nebo zajištění zbraně, střeliva, střelného prachu, zápalek, zakázaného doplňku nebo dokladů se stanovuje oprávnění vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, pokud je jejich držitel na výzvu příslušníka policie neprodleně nevydá nebo nesdělí místo jejich uložení a neumožní jejich převzetí policií.

Výše uvedené změny v zásadní míře vycházejí z doporučení obsažených v *Analýze pěti aspektů vyplývajících z událostí v Uherském Brodu*, kterou projednala a vzala na vědomí Bezpečnostní rada státu na svém jednání konaném dne 23. března 2015 (usnesení č. 9).

Rovněž se nově výslovně stanovuje možnost zajistit zbraně na místě jejich dosavadního uložení a stanovuje se, že náklady na zajištění zbraní, zakázaného doplňku nebo střeliva nese ten, komu byly tyto věci zajištěny. Zvláště v případech větších objemů zbraní a střeliva, nebo v situaci zcela nedostatečného zabezpečení těchto zbraní ze strany jejich držitele, kdy je policie nucena zajistit např. nepřetržitou ostrahu místa jejich uložení, se taková alokace nákladů tohoto opatření ukazuje jako nezbytná a potenciálně může riziko nesení těchto nákladů působit též preventivně k dodržování ustanovení zákona o zbraních právních předpisů vydaných k jeho provedení.

K bodu 139 (§ 57a)

Nově se zavádí institut odstranění střeliva. Kontrolní orgán policie bude mít oprávnění rozhodnout o odstranění střeliva v případě, že při kontrole bude zjištěn zásadně špatný technický stav střeliva. V zásadě by měl být tento institut aplikován jen tehdy, pokud je u daného střeliva již z technického hlediska vyloučeno jakékoli

jeho použití v souladu se zákonem o zbraních. Odstranění střeliva bude spočívat v jeho fyzickém zničení standardním postupem podle zákona o zbraních, nebo případně (bude-li to fakticky možné) v jiném postupu podle § 64 (např. jeho znehodnocení). V případě takového technického stavu střeliva, který by byl příčinou bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku bude policie postupovat obdobně jako v případě ustanovení § 37 odst. 1 a 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 140 (§ 58 odst. 1)

Stanovuje se povinnost zabezpečit zbraň nebo střelivo též osobě, která na území České republiky s těmito věcmi nakládá na základě vývozního povolení podle zákona č. 228/2005 Sb. nebo na základě (cizozemského) evropského zbrojního pasu.

K bodu 141 (§ 58 odst. 7)

Povolit jiný způsob zabezpečení není nadále vhodné vázat konkrétně na zbrojní licenci skupiny A, ale v zákonem předvídaných specifických situacích by tento postup měl být možný i v případě držitelů jiných skupin zbrojní licence. Toto ustanovení má navíc již v současné době nejednoznačný smysl v případě držitelů zbrojních licencí více skupin, kteří využívají pro činnosti podle jednotlivých skupin své zbrojní licence různé objekty.

K bodu 142 [§ 59 odst. 1 písm. c)]

Navrhuje se stanovit oprávnění svěřit za dohledu zbraň pro lovecké účely ve zhruba srovnatelném rozsahu, jako je tomu v případě svěřením zbraně pro sportovní účely (kdy je možné zbraň svěřit též přímo za účelem účasti na střelecké soutěži). Mělo by tedy být možné svěřit zbraň za dohledu nejen v rámci výuky k loveckým účelům, ale též přímo pro provedení lovu, jsou-li splněny další podmínky podle zákona o myslivosti.

K bodu 143 (§ 59 odst. 5)

Výslovně se upravuje možnost svěřit zbraň též osobě, která sama je držitelem zbrojního průkazu, tato možnost byla dosud pouze interpretačně dovozována. Oproti svěřením zbraně osobě, která držitelem zbrojního průkazu není, se umožňuje svěřit za dohledu též zbraň kategorie A; zbrojní průkaz však není nutný v případě zbraně

nevratně upravené tak, aby při střelbě z ní mohly být použity pouze cvičné náboje a nábojky, a to i pokud by se jednalo o zbraň kategorie A.

V případě zbraně kategorie C není mezi držiteli zbrojního průkazu nutné hovořit o svěření, zákon umožňuje takovou zbraň jinému držiteli přímo přenechat. Ke stejnému postupu v případě zbraně kategorie A nebo B by však ten držitel, kterému by byla zbraň např. v rámci zápůjčky přenechávána, musel nejdříve získat výjimku, resp. povolení na tuto konkrétní zbraň.

Navržená právní úprava se nijak nedotýká přenechávání zbraní mezi držiteli zbrojní licence navzájem, ani mezi držitelem zbrojní licence a držitelem zbrojního průkazu skupiny D (popř. jiné zákonem stanovené skupiny), který je k němu v pracovním, členském nebo obdobném poměru. Tyto případy zákon o zbraních speciálně upravuje v dostatečné míře již ve stávajícím znění.

K bodům 144 a 145 (§ 63 odst. 4)

Navrhuje se konstrukce, kdy v případě znehodnocování, ničení nebo výrobě řezu zbraně, která kupř. byla prokazatelně nabyta držitelem zbrojní licence přímo od ozbrojených sil a je vysoce nepravděpodobné, že kdy mohla být použita k dosud neobjasněné trestné činnosti, příslušný útvar toliko může provedení kriminalistické expertízy nařídit, resp. může od jejího nařízení upustit. V případě větších objemů zbraní pak může příslušný útvar policie nařídit např. provedení kriminalistické expertízy pouze na vybraném vzorku takových zbraní.

K bodu 146 (§ 63 odst. 6)

V rámci existující praxe si často žadatelé o vydání povolení podle § 63 odst. 1 vyzvedávají toto povolení na pracovišti příslušného útvaru policie. Okamžik vydání povolení podle § 63 odst. 1 je v takovém případě ne zcela konkrétně určen. Za účelem dalšího sesouladnění zákona o zbraních se stávajícím právním řádem se stanovuje počátek běhu platnosti tohoto povolení k okamžiku nabytí jeho právní moci.

K bodu 147 (§ 63 odst. 7)

Výslovně se doplňuje možnost, aby příslušný útvar policie provedl kontrolu znehodnocených zbraní mimo svou úřadovnu též v případě velkého množství takových zbraní.

K bodu 149 (§ 64 odst. 4)

Zpřesňuje se ustanovení o nuceném zničení zbraně v případě, že se s ní nepodařilo naložit jiným způsobem podle § 64 a její vlastník s ní již není oprávněn sám nakládat. Neměly by již nadále vznikat pochybnosti o tom, který subjekt je povinen zničení takové zbraně zajistit.

K bodu 150 (§ 66 odst. 3)

Navrhuje se specifické řešení situací, kdy se předmětem dědictví má stát dosud nelegální zbraň. V těchto případech se navrhuje primárně takovou zbraň zabrat, a to nezávisle na rozhodnutí o ní v rámci dědického řízení. Důvodem tohoto postupu a jeho potenciálního předsunutí před rozhodování v dědickém řízení jsou praktické zkušenosti správních orgánů, kdy relativně často dochází situaci, že o dědictví je již pravomocně rozhodnuto a zbraň je buď dodatečně objevena, nebo je předána orgány činnými v trestním řízení. Obvykle se jedná o zbraně bagatelní hodnoty nebo dokonce o zbraně, které byly předmětem trestné činnosti zůstavitele, nebo jím např. bylo dané zbraně použito k sebevraždě. Žádný z potenciálních dědiců typicky nechce dědické řízení ohledně takových zbraní opětně zahajovat a s těmito zbraněmi je pak pro policii velmi složité jakkoli dále naložit.

Současně se neznemožňuje dědicům v případě jejich zájmu o danou zbraň, domoci se jejího zařazení do pozůstalosti. Na následný postup dědice se použijí standardní ustanovení zákona o zbraních o dědění zbraní a zbraň se tímto postupem „zlegalizuje“, není-li dán důvod pro jiný postup (např. nejde-li o zbraň odcizenou).

K bodu 151 (§ 68 a 69)

K § 68

V ustanovení se zejména provádějí formální úpravy textu v souvislosti s vyčleněním právní úpravy nakládání s municí do samostatné hlavy.

Stanovuje se však nově, že opuštěné zbraně, střelivo a případně též zakázaný doplněk zbraně připadají bez dalšího do vlastnictví státu. Toto ustanovení bude možné aplikovat též na tyto věci, které byly vlastníkem opuštěny poté, co byly odevzdány policii do úschovy.

K § 69

Již dlouhou dobu právně konzumované a obsoletní ustanovení o tzv. amnestii na nelegální zbraně, která proběhla mezi lednem a červnem 2003, se nahrazuje komplexní právní úpravou nakládání se střelným prachem a zápalkami pro účely střelby ze zbraní s perkusním, křesadlovým nebo doutnákovým zámkem, anebo pro účely přebíjení. Tato právní úprava byla dosud roztržena v mnoha ustanoveních zákona o zbraních. Nově by měla být oprávněna se střelným prachem a zápalkami osoba oprávněná nabývat do vlastnictví a držet zbraň kategorie D, tedy též implicitně držitel zbrojního průkazu a zbrojní licence. Výslovně se umožňuje, aby střelivo přebíjel také držitel příslušné historické zbraně kategorie D. Tato možnost byla již v současné době dovozována, přičemž je třeba mít na zřeteli, že pro řadu historických zbraní nelze již v současné době střelivo jinak než přebíjením v podstatě získat. Přebíjet střelivo se rovněž umožňuje držitelům zbrojního průkazu a zbrojní licence bez rozlišení skupin. Pouze profesionální výrobci nábojů (držitelé zbrojní licence skupiny A a B) nemusí při přebíjení střeliva dodržovat technický postup stanovený výrobcí jednotlivých přebíjecích komponent.

Výslovně se stanovuje, že na nakládání se střelným prachem a zápalkami v množství přesahujícím 3 kg střelného prachu (černého i bezdýmného prachu v držení jedné osoby dohromady) a 10 000 zápalek (s ohledem na nízká rizika spojená s nakládáním se zápalkami se navrhuje zvýšení dosavadního limitu) se použijí předpisy upravující nakládání s výbušninami.

K bodům 152 a 183 (§ 70 a 78b)

Ustanovení se přesouvá mezi společná ustanovení zákona. Úprava souvisí s vyčleněním právní úpravy munice do samostatné hlavy zákona.

K bodu 153 (Hlava III)

Stanovuje se samostatná právní úprava nakládání s municí, ustanovení zákona o nakládání se zbraněmi a střelivem se použijí v případě, že hlava upravující nakládání s municí výslovně nestanoví jinak. Na municí se v takovém případě použijí ustanovení o nakládání se zakázaným střelivem.

Zavádí se rozlišení „běžné“ a zakázané munice. Na zakázanou municí se primárně použije příslušný speciální zákon. V případě pochybností o tom, je-li určitý výrobek municí, rozhodne o tom na základě vyjádření dalších dotčených orgánů Ministerstvo vnitra, stanovením jejich okruhu by mělo být vyloučeno, aby došlo k negativnímu

kompetenčnímu konfliktu. O povaze určitého výrobku coby zakázané munice bude naopak rozhodovat ten ústřední orgán státní správy, v jehož gesci je příslušná speciální právní úprava vycházející z mezinárodní smlouvy (Ministerstvo obrany nebo Státní úřad pro jadernou bezpečnost).

Dokladem, který opravňuje fyzickou osobu provádět konkrétní činnosti při bezprostředním nakládání s municí, je muniční průkaz. Rozlišují se tři druhy muničního průkazu, které jsou k sobě navzájem v hierarchickém vztahu, při získání muničního průkazu „vyššího“ druhu držitelem „nižšího“ muničního průkazu tento „nižší“ muniční průkaz zaniká, nedochází tedy k rozšiřování skupin jako u zbrojních průkazů. V základních ohledech je muniční licence blízká zbrojnímu průkazu skupiny D, zcela odlišně jsou však stanoveny požadavky na odbornou způsobilost.

Zavádí se funkce muničáře, který musí být držitelem muničního průkazu, pro nějž mít odbornou způsobilost prokázanou před zkušební komisí Ministerstva vnitra. Institut muničáře je v zásadě obdobný institutu zbrojíře v případě nakládání se zbraněmi držitelem zbrojní licence.

Nově se stanovuje muniční licence jako základní oprávnění pro nakládání s municí. Pouze držitel tzv. obecné muniční licence by měl být napříště oprávněn municí nabývat do vlastnictví a držet, naprostou většinu činností přitom bude muset zajišťovat prostřednictvím držitelů muničních průkazů. Nabývání a držení munice fyzickými osobami, které nejsou současně podnikajícími fyzickými osobami, kterým byla vydána příslušná koncese a které jsou držiteli obecné muniční licence, se nepřipouští.

Pyrotechnický průzkum je upraven obdobně, jako tomu bylo doposud. Zbrojní průkaz skupiny F je nově transformován do muničního průkazu pro provádění pyrotechnického průzkumu, který je současně „nejvyšším“ druhem muničního průkazu opravňujícím svého držitelem k nejširšímu spektru činností v oblasti munice. Zbrojní licence skupiny K je transformována do muniční licence pro provádění pyrotechnického průzkumu. Tato muniční licence v sobě ovšem nezahrnuje oprávnění obecné muniční licence a ani ji „nekonsumuje“ v případě, že se držitel obecné muniční licence stane držitelem muniční licence pro provádění pyrotechnického průzkumu (jeden subjekt může být držitelem obou těchto licencí zároveň).

Na řízení ve věcech muničního průkazu a muniční licence se až na speciálně upravené případy použijí ustanovení o řízení ve věcech zbrojního průkazu a zbrojní licence.

Detailně a samostatně se stanovují povinnosti držitelů muničního průkazu a držitelů muniční licence. Munice bude evidována v samostatném modulu v Centrálním registru zbraní. Nově se stanovují povinnosti v oblasti zabezpečení munice a zajištění bezpečnosti muničního skladiště, které zahrnují též prevenci možnosti vzniku a opatření na minimalizaci důsledků výbuchu munice. Nově se upravuje způsob delaborace, znehodnocování a ničení munice a výroby jejích řezů.

Přeprava munice je upravena obdobně, jako je tomu u přepravy zbraní a střeliva. Stejně jako dosud musí být jakákoli přeprava munice povolena i v případě, že jde jen o přepravu v rámci území České republiky.

V případě odpalování a střelby munice se nově zavádí též schvalovací proces pro trhací jámy a zvláštní zařízení, v nichž může být munice odpalována nebo střílena. Navrhovaná právní úprava vychází z právní úpravy střelnic.

Upravují se zajišťovací instituty (zadržení a zajištění) a institut odstranění munice, a to v analogické podobě, jako je to nově navrhováno u zbraní a střeliva.

Stanovují se základní parametry zabezpečení munice a zajištění bezpečnosti muničního skladiště. Rozhodující část této materie bude však stanovena v prováděcím právním předpisu technické povahy, který bude vycházet z příslušného vojenského standardu NATO. Stanovuje se povinnost poskytnout policii detailní dokumentaci muničního skladiště. Policie tuto dokumentaci následně poskytne i krajskému úřadu.

V obdobném rozsahu, jako tomu bylo též za dosavadní právní úpravy, se stanovují obecné povinnosti a postup při nálezů nevybuchlé munice nebo výbušniny.

K bodům 156 až 161 (§ 71)

Upravuje se ustanovení o vedení evidencí podle zákona o zbraních, přičemž se doplňuje výčet evidovaných údajů na úseku munice. Současně se provádějí formulačně-technické úpravy stávajícího textu.

K bodu 162 (§ 73 odst. 3)

Stanovuje se oprávnění obdobná existujícímu oprávnění v případě zbrojních průkazů a zbrojních licencí, podle kterého může policie držitelům muniční licence je policie oprávněna poskytovat čísla ztracených nebo odcizených muničních průkazů nebo muničních licencí. V tomto případě je účelem především možnost držitele muniční licence ověřit platnost muničního průkazu osoby, která je k němu v pracovním, členském nebo obdobném poměru, nebo o takovou pozici usiluje.

K bodům 163 a 164 (§ 73 odst. 4 a § 73a odst. 1)

Formální úprava textu v souvislosti s vyčleněním právní úpravy nakládání s municí do samostatné hlavy.

K bodu 165 (§ 73a odst. 2)

Doplňuje se vymezení rozsahu údajů vedených nově v „muničním modulu“ Centrálního registru zbraní.

K bodům 166 až 168 (§ 73a odst. 4 až 10)

Text ustanovení upravujícího Centrální registr zbraní a vedení údajů v něm se dále upravuje v souvislosti se změnami právní úpravy v oblasti nakládání s municí a úpravou terminologie v případě černého střelného prachu.

Nově se stanovuje, že jak držitel zbrojní licence, tak držitel obecné muniční licence jsou povinni v Centrálním registru zbraní evidovat údaj o místě uložení zbraně a střeliva, resp. munice. Důvodem je potřeba efektivní kontrolní činnosti v případě, že držitel zbrojní licence nebo obecné muniční licence má více než jedno místo uložení zbraní a střeliva či munice, resp. vícero provozoven.

Navrhuje se rozšíření subjektů oprávněných získávat údaje z Centrálního registru zbraní. Nově by mělo být do Centrálního registru zbraní oprávněno vstupovat Ministerstvo obrany za účelem provádění kontrol zbraní a munice spadajících pod mezinárodní kontrolní režimy, orgány Finanční správy v rámci vedení daňového řízení a zajišťování podkladů pro něj, obecní policie v rámci plnění úkolů obecní policie, kdy bude pouze v rámci konkrétního zákroku proti fyzické osobě oprávněna prověřit, není-li zde dáno potenciálně vyšší riziko toho, že daná osoba je ozbrojena, a poskytovatel zdravotní péče v rámci nově nastavovaného systému posuzování, kontroly a vynucování podmínek zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů.

K bodu 169 (§ 73b)

Jde o technickou změnu v souvislosti s využíváním údajů ze (základního) registru obyvatel pro výkon agendy na úseku státní správy v oblasti zbraní, střeliva a munice.

K bodům 171 a 172 (§ 74 odst. 1 a 2)

Formální úprava textu v souvislosti s vyčleněním právní úpravy nakládání s municí do samostatné hlavy a stanovením nové kontrolní působnosti Ministerstva obrany.

K bodu 173 (§ 74 odst. 3)

V návaznosti na stanovení nových úkolů Ministerstva vnitra v oblasti munice se upravuje ustanovení obsahující přehled jeho kompetencí na tomto úseku. Do souladu se současnou obecnou právní úpravou kontrolního řádu se navrhuje dát též oprávnění Ministerstva vnitra kontrolovat kontrolní činnost vykonávanou podle zákona o zbraních policií.

K bodu 174 (§ 74 odst. 4)

Vkládá se vymezení nové dílčí kontrolní působnosti Ministerstva obrany.

K bodu 175 (§ 74 odst. 5)

Jde o formální úpravu a doplnění textu v souvislosti se zavedením speciálního povolování přeprav munice.

K bodu 176 (§ 74 odst. 7)

Výslovně se zakotvuje kompetence Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva přidělovat kontrolní znehodnocovací značku, a to jak držitelům zbrojní licence (pro účely znehodnocování zbraní a střeliva), tak i držitelům obecné muniční licence pro účely znehodnocování munice.

K bodům 177 až 179 (skupinový nadpis a § 75, 75a, 75b a 75c)

Po zkušenostech s aplikací zákona o zbraních po nabytí nového kontrolního řádu a s ohledem na nově stanovenou samostatnou právní úpravu nakládání s municí se nově komplexně upravuje kontrola. Komplexně se upravuje spolupráce policie při kontrolní činnosti a jejím plánování s orgány státní báňské správy a orgány v oblasti prevence závažných havárií. Upravuje se detailní podoba kontrolní působnosti Ministerstva obrany.

Nově se zakotvuje vydávání kontrolních průkazů příslušníkům policie zařazeným do příslušného útvaru policie nebo Policejního prezidia, které budou ve smyslu kontrolního řádu dokladem o pověření ke kontrole.

Kontrolu nad držiteli muniční licence bude příslušné vykonávat Policejní prezidium. Upřesňuje se rozsah kontrolní působnosti příslušného útvaru policie a jednotlivých speciálních oprávnění kontrolních orgánů.

Zcela nově se stanovuje oprávnění kontrolního orgánu uložit držiteli zbrojní licence nebo držiteli muniční licence povinnost složit kauci jako záruku za splnění povinnosti, přičemž kauci bude možné použít na uhrazení případné pokuty, resp. propadlou část kauce na ni započíst.

Odděleně od ustanovení o kontrole se nově stanovují oprávnění příslušníka policie při dohlížení na plnění povinností podle zákona o zbraních fyzickými osobami. Nejde o oprávnění kontrolní, nýbrž o oprávnění policejního typu, při jejich aplikaci se tedy nepostupuje podle kontrolního řádu.

K bodu 180 (§ 76b odst. 4 a 5)

S účinností dřívější než následná komplexní změna ustanovení o správním trestání se v souvislosti s dřívějším nabytím účinnosti změn v oblasti posuzování, kontroly a vynucování podmínek zdravotní způsobilosti navrhuje změna sankčních ustanovení vztahujících se na lékaře, resp. posuzujícího lékaře.

K bodu 181 (Hlava V)

V návaznosti na změny práv a povinností adresátů právní úpravy zákona o zbraních se odpovídajícím způsobem upravují sankční ustanovení.

Nově se doplňují sankční ustanovení pokrývající nakládání s municí. Výše sankcí v této oblasti je s ohledem na výrazně vyšší rizikovost této činnosti a potenciální rozsah dopadů porušení zákona nastavena na přibližně dvoj- až pětinasobné úrovni, než je tomu v případě správních deliktů v souvislosti s nakládáním se zbraněmi a střelivem. I pro oblast přestupků fyzických osob na úseku munice se navrhuje zachovat oprávnění policie projednat tyto přestupky v blokovém řízení (navržená maximální výše blokové pokuty opět odpovídá dvojnásobku maximální výše blokové pokuty, kterou je možné uložit za přestupek spáchaný porušením povinností při nakládání se zbraněmi a střelivem).

K bodu 182 (§ 78)

Za účelem možnosti efektivně doručovat výjimku nebo povolení elektronicky a současně možnosti tato rozhodnutí využít již tohoto dne, kdy byla vydána k nabytí vlastnictví, držení či nošení zbraně, střeliva nebo zakázaného doplňku zbraně, se navrhuje stanovit, že v případě, že je žádosti o vydání výjimky nebo povolení v plném rozsahu vyhověno, nabývá takové rozhodnutí právní moci přímo okamžikem doručení. Jedná se o změnu ve prospěch adresátů právní normy.

K bodu 184 (§ 79)

V návaznosti na navrhované změny zákona o zbraních se navrhuje upravit zmocňovací ustanovení stanovující druhy prováděcích právních předpisů a příslušnost k jejich vydání. V návaznosti na rozdělení oblasti zbraní a střeliva a oblasti munice do samostatných právních úprav v rámci zákona o zbraních se navrhuje stanovit prováděcí právní úpravu oblasti znehodnocování, ničení a zhotovování řezů zbraní, střeliva a munice a delaborace munice v jednotném nařízení vlády, jehož gesce by měla připadnout společně Ministerstvu vnitra a Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Doplňuje se zmocnění pro stanovení vzorů nově zavedených dokladů a tiskopisů a pro stanovení podmínek zdravotní způsobilosti žadatelů o vydání muničního průkazu.

K bodu 185 (Příloha)

Formálně technická úprava v souvislosti s vložení nové přílohy pro oblast munice.

K bodu 186 (Příloha č. 1 část první bod 23)

Nově a přesněji se stanovuje výčet hlavních částí zbraně. Upřesňuje se především případ závěrového mechanismu samočinných a samonabíjecích zbraní, resp. zbraní opakovacích. Doplnuje se odkaz na možnost Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva rozhodnout podle § 3 odst. 3 v pochybnostech, že též další součást zbraně má být považována za hlavní část zbraně.

K bodu 188 (Příloha č. 1 část první bod 25)

Upřesnění textu a odstranění potenciálně matoucí zmínky o střelivu v kontextu s municí.

K bodu 189 (Příloha č. 1 část druhá)

Příloha vymezující střelivo se formálně upravuje s ohledem na terminologické oddělení munice a její vyčlenění do samostatné přílohy.

K bodu 190 (Příloha č. 2)

Nově se vymezuje munice, její druhy a některé další pojmy z oblasti munice. Zásadní jsou nově stanovená pokud možno jednoznačná kritéria pro pojmové odlišení střeliva a munice (a to především v případě tzv. středorážového a dělostřeleckého střeliva, které však již je považováno za municí).

K Čl. II (Přechodná ustanovení)

Komplexně se stanovují přechodná ustanovení v návaznosti na navrhované změny zákona o zbraních tak, aby byl zajištěn pokud možno hladký přechod na novou právní úpravu. V případě většiny změn v oblasti nakládání s municí se předpokládá přechodné období v délce 2 let po nabytí účinnosti zákona, kdy bude nutné uvést veškeré podmínky nakládání s municí do souladu s novou právní úpravou. Nové povinnosti v oblasti evidence zbraní, jejich hlavních částí, střeliva a munice musejí držitelé zbrojních licencí a případně držitelé obecné muniční licence splnit nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

K Čl. III (Zmocnění k vyhlášení úplného znění zákona o zbraních)

Vzhledem k rozsahu navrhovaných změn se navrhuje zmocnění pro předsedu vlády vyhlásit úplné znění zákona o zbraních ve znění těchto změn.

ČÁST DRUHÁ – ZMĚNA ZÁKONA O POŽÁRNÍ OCHRANĚ

K Čl. IV

K bodu 1(§ 6a)

V § 6a se kompletně upravuje předkládání posouzení požárního nebezpečí a zvláštní proces jeho odsouhlasení. Stávající právní úprava vykazuje nedostatky v nemožnosti postihu osoby, která posouzení požárního nebezpečí předloží a tím splní svou povinnost a může začít provozovat vysoce nebezpečnou činnost, přestože posouzení požárního nebezpečí není schváleno a vykazuje vady. Dále se navrhuje

zvláštní proces pro odsouhlasení dokumentace posouzení požárního nebezpečí tak, aby předkladatel měl zájem předložit dokumentaci bez chyb, která bude co nejdříve odsouhlasena a tím získá oprávnění zahájit provozování činnosti. Proto byl navržen postup odlišný od obecné právní úpravy, tj. vydání rozhodnutí o schválení této dokumentace. Navrhuje se dokumentaci odsouhlasit okamžitě, jakmile bude v pořádku. Pokud vykazuje nedostatky, správní orgán nejprve neformálně vyzve k odstranění zjištěných nedostatků a uloží lhůtu k jejich odstranění. Pokud budou splněny zákonné požadavky orgánu dozoru, dojde k neprodlenému odsouhlasení dokumentace. Tímto zvláštním postupem, který se blíží postupu předpokládanému podle části čtvrté správního řádu, se odbourají některé administrativní kroky, které proces urychlí a zlevní. Provozovateli se dává možnost rychlého odsouhlasení dokumentace a tím i zahájení činnosti. V opačném případě, kdy provozovatel nerespektuje sdělení orgánu dozoru směřující k odstranění vad předložené dokumentace, zahájí se správní řízení se všemi procesními úkony a orgán dozoru vydá rozhodnutí o neschválení posouzení požárního nebezpečí, které může být prvním úkonem řízení. Tím je dáno, že činnost s vysokým požárním nebezpečím nesmí být zahájena a provozovatel musí, hodlá-li předmětnou činnost provozovat, předložit nové posouzení požárního nebezpečí, které může opět projít neformálním posouzením a odsouhlasením. Lhůta 60 dnů pro odsouhlasení dokumentace se stanovuje z toho důvodu, že posouzení požárního nebezpečí je poměrně rozsáhlým dokumentem, s mnoha návaznostmi i na okolní prostředí, které musí příslušník či jiný úředník vykonávající dozor správně posoudit a ve vztahu k tomuto vyhodnotit správnost a dostatečnost navržených opatření. Proto musí mít dostatečný časový prostor, třeba i na prohlídku na místě provozování činnosti. Na rozdíl od dokumentace zdolávání požárů se u posouzení požárního nebezpečí připouští, že nemusí být při změně vždy předkládáno zcela nové posouzení požárního nebezpečí. Tato dokumentace je poměrně rozsáhlá, řeší celý systém požární ochrany a není určena pro rychlé použití v případě nebezpečí z prodlení. Také odsouhlasení změny může být rychlejší v případě, že se mění a posuzuje pouze část dokumentu, nikoliv celý. Nově je upravena i část, kdy se změna mající vliv na obsah odsouhlasené dokumentace musí předložit a nechat odsouhlasit před vlastní realizací této změny. Každá změna v provozování činnosti, která má vliv na obsah odsouhlasené dokumentace, může být realizována až poté, kdy je odsouhlasena orgánem dozoru. V opačném případě se vystavuje provozovatel nebezpečí vysokého správně

trestního postihu. Zvláštní odstavec je věnován případu, kdy činnost v průběhu roku může vykazovat charakteristiky činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a po dosažení určitého parametru (roční produkce) již vykazuje charakteristiku činnosti s vysokým požárním nebezpečím. Počátkem nového kalendářního roku se činnost opět vrací do režimu se zvýšeným požárním nebezpečím atd. Pro tyto případy se jednou odsouhlasené posouzení požárního nebezpečí považuje za odsouhlasené pro všechny kalendářní roky, v jejichž průběhu bylo dosaženo zákonných parametrů (5 000 tun roční produkce) za předpokladu, že se jedná stále o stejnou činnost a není nutné provést žádné změny v dokumentaci, které by měly vliv na její obsah. Důležitým ustanovením je poslední odstavec, ve kterém se dává zákonná povinnost dodržovat opatření a lhůty v odsouhlaseném posouzení požárního nebezpečí s ohledem na navrženou koncepci „akceptace“ posouzení požárního nebezpečí.

K bodu 2 (§ 6aa)

V § 6aa se nově navrhuje obdobná úprava jako u posouzení požárního nebezpečí. Tzn., že bez odsouhlasené dokumentace zdolávání požárů nesmí být zahájena činnost s vysokým požárním nebezpečím nebo se zvýšeným požárním nebezpečím, kde nejsou složité podmínky pro zásah. Obdobně to platí i pro změny, mající vliv na obsah dokumentace. Procesní stránka je zcela shodná s odsouhlasením posouzení požárního nebezpečí, včetně vydání rozhodnutí o neschválení dokumentace zdolávání požárů, které může být prvním úkonem v řízení. Odlišnost je v případě změny, mající vliv na obsah dokumentace. V takovém případě musí být vždy předložena k odsouhlasení nová kompletní dokumentace zdolávání požárů. Nepřipouští se žádné dodatky či dílčí změny. Je to z toho důvodu, že tato dokumentace je určena pro velitele zásahu, aby se mohl rychle zorientovat v daném prostoru a provozu, a tyto informace musí dostat rychle a přesně. Pokud je dokumentace zdolávání požárů zpracována nad rámec zákonných povinností „dobrovolně“, tzn., že její zpracování vyplývá z interní dokumentace, např. stanovení organizace zabezpečení požární ochrany, může být zpracována kdykoliv v průběhu provozování činnosti (podle toho, jak bude uvedeno v interní dokumentaci), bez hrozby postihu. Ale i tato dokumentace musí být odsouhlasena orgánem dozoru.

K bodu 3 (§ 11)

V tomto paragrafu se reaguje na změnu § 6a.

K bodu 4 (§ 11a)

Nový § 11a řeší odpovědnost za formální a věcnou stránku zpracování dokumentace požární ochrany, kterou zpracovávají osoby s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany. Tento paragraf souvisí se sankčním ustanovením, kdy za zpracování nekvalitní dokumentace požární ochrany, zpracované v rozporu s platnými předpisy, hrozí sankce. Cílem je především ochrana provozovatele před špatným nastavením podmínek požární bezpečnosti. Dalším důvodem je rychlé odsouhlasení dokumentace předkládané orgánu dozoru bez nutnosti vracení v důsledku nesprávného zpracování. Odpovědnost za kvalitu odvedené práce je nutné jednoznačně přiřadit jejímu zpracovateli.

K bodu 5 (§ 31)

V § 31 je nutné v souladu s navrhovaným odsouhlasováním posouzení požárního nebezpečí a dokumentace zdolávání požárů upravit rozsah výkonu státního požárního dozoru.

K bodům 6 až 8 (§ 76, 76a a 76b)

V novém § 76a je řešena sankce za to, že povinná osoba – právnická nebo podnikající fyzická osoba- provozuje činnost bez odsouhlasené dokumentace posouzení požárního nebezpečí nebo zdolávání požárů. Zahájení činnosti bez této dokumentace je velice závažným porušením povinností, v jejichž důsledku mohou nastat situace zdraví a život ohrožující. Proto se navrhuje i poměrně vysoká sankce, jež odráží nebezpečnost takového chování. V návaznosti na nově založenou skutkovou podstatu, která odráží změnu koncepce, je nutné zrušit v § 76 odst. 2 skutkovou podstatu pod písmenem a).

V § 76b jsou nově navrženy sankce osobám s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany (odborně způsobilá osoba a technik požární ochrany) za to, že jejich práce vykazuje nedostatky. Konkrétně se jedná o zpracování dokumentace požární ochrany. Výše sankce je určena s ohledem na „výši“ kvalifikace, kdy technik požární ochrany nemá oprávnění ke zpracování např. posouzení požárního nebezpečí a proto je maximální výše sankce pro tuto odbornost nižší než pro odborně způsobilou osobu. Zahájení řízení není vázáno na výkon státního požárního dozoru. Možnost správně trestního postihu doplňuje dnešní jedinou možnost reakce na špatnou kvalitu

práce, kterou je odejmutí osvědčení o odborné způsobilosti, což je považováno za krajní řešení, jehož důsledky jsou velice závažné. Hrozba peněžní sankce může pozitivně ovlivnit kvalitu práce osob s odbornou způsobilostí, zvýšit požární bezpečnost provozovaných činností a zrychlit práci požárního dozoru, nejenom při odsouhlasování dokumentace požární ochrany, ale i při jiných úkonech.

K bodům 9 a 10 (§ 85)

V § 85 je sloučen stávající § 85 a § 85a. Cílem je jednoznačně definovat oblasti, ve kterých se nevykonává státní požární dozor. Současně je nezbytné z hlediska požární bezpečnosti stanovit pravidla výkonu státní správy obdobné jako je tomu u výkonu státního požárního dozoru. Výkon státního požárního dozoru nelze realizovat v uvedených oblastech s ohledem na specifickou v nich vykonávaných činností. Návrh s ohledem na uvedené proto zavádí nový institut – zvláštní požární dozor. Rozsah výkonu zvláštního požárního dozoru je obdobný jako u státního požárního dozoru, s výjimkou posuzování výrobků, které nejsou výrobky stanovenými podle zvláštních předpisů, z hlediska jejich požární bezpečnosti a posuzování funkčnosti systémů vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení. Zvláštní požární dozor vykonávají k tomu zřízené specializované orgány, odlišné od orgánu státního požárního dozoru, a vykonávají jej u bezpečnostních sborů, u vojenského objektu, vojenského útvaru, vojenského zařízení, vojenského záchranného útvaru nebo právnické osoby založené nebo zřízené Ministerstvem obrany, u námořních lodí a civilních letadel, drážních vozidel nebo říčních plavidel, s výjimkou zjišťování příčin vzniku požárů a v objektu Ministerstva zahraničních věcí nacházejícím se mimo území České republiky. V případě, kdy některý orgán zvláštního požárního dozoru přestane být působným orgánem, oznámí toto tomu orgánu, který po novu působný bude. To může být orgán státního požárního dozoru nebo jiný orgán zvláštního požárního dozoru. Zvláštnímu požárnímu dozoru se světuje ještě další kompetence, kterou je řešení některých správních deliktů právnických osob nebo podnikajících fyzických osob.

K Čl. V (Přechodná ustanovení)

K bodům 1 a 2

Přechodné ustanovení řeší jak pohlížet na dosud zpracované a schválné posouzení požárního nebezpečí, které se bude považovat za odsouhlasené ve smyslu tohoto zákona. Dále řeší postavení dokumentace zdolávání požárů, která byla zpracována před účinností tohoto zákona a má se za to, že je odsouhlasena dle tohoto zákona. V případě její změny musí projít procesem dle § 6aa. To znamená, že postupně bude odsouhlasována každá nová změna dokumentace zdolávání požárů, takže nedojde k žádnému přetížení orgánů požárního dozoru.

ČÁST TŘETÍ – ZMĚNA ZÁKONA O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ (ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON)

K Čl. VI

K bodům 1 až 8 (Příloha č. 3)

Navrhuje se změna zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V souvislosti s novou právní úpravou nakládání s municí bude upravena příloha č. 3 živnostenského zákona.

K podnikání v oblasti munice je dosud třeba živnostenské oprávnění s předmětem podnikání „Vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní a střeliva“. Navrhovaná úprava zákona o zbraních rozlišuje pojmy „střelivo“ a „munice“ jako dvě samostatné kategorie, proto je nutné revidovat přílohu č. 3 (koncesované živnosti).

Vzhledem k tomu, že podnikatelé při nakládání s municí zpravidla nakládají také s výbušninami, navrhuje se sloučit nakládání s výbušninami, nakládání s municí a provádění trhacích prací (viz novela živnostenského zákona obsažená ve sněmovním tisku č. 385, návrh zákona o pyrotechnice) do jedné koncesované živnosti. Z tohoto důvodu je upravena dosavadní koncesovaná živnost s předmětem podnikání „Výzkum, vývoj, výroba, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin“. Specifika jednotlivých činností jsou zohledněna v požadavcích na odbornou a jinou zvláštní způsobilost. Navrhovanou úpravou dojde ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.

V souvislosti s nahrazením zbrojního průkazu skupiny F průkazem pro provádění pyrotechnického průzkumu (§ 70b zákona o zbraních) je upravena odborná způsobilost vyžadovaná pro koncesovanou živnost s předmětem podnikání „Provádění pyrotechnického průzkumu“.

K Čl. VII (Přechodná ustanovení)

K bodům 1 až 3

Převedení činností v oblasti munice z režimu koncesované živnosti s předmětem podnikání „Vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní a střeliva“ do koncesované živnosti s předmětem podnikání „Výzkum, vývoj, výroba, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin a výzkum, vývoj, výroba, ničení, znehodnocování, delaborace, skladování, nákup a prodej munice a provádění trhacích prací“ vyžaduje zavedení přechodných ustanovení, která se věnují zachování dosavadních živnostenských oprávnění a dokončení započatých řízení. Zároveň se stanoví, že úkony provedené podle přechodných ustanovení jsou osvobozeny od správních poplatků.

ČÁST ČTVRTÁ – ZMĚNA ZÁKONA O ZAHRANIČNÍM OBCHODU S VOJENSKÝM MATERIÁLEM

K Čl. VIII

K bodu 1 (§ 6)

Dochází k úpravě předmětného ustanovení tak, aby do budoucna bylo možné držitelů povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem uložit splnění dodatečných podmínek, zjistí-li se, že je to z hlediska bezpečnosti nezbytné. Navrhuje se proto, aby dotčený orgán mohl na základě zjištění skutečností, které mu nebyly v okamžiku vydání závazného stanoviska známy, nebo které nastaly až po vydání závazného stanoviska změnit nebo doplnit závazné stanovisko nebo v téže věci vydat nové závazné stanovisko, kterým se jeho původní závazné stanovisko nahrazuje.

Takový zásah do zásady právní jistoty však bude možný pouze tehdy, bude-li to vyžadovat ochrana veřejného pořádku, bezpečnosti, ochrana obyvatelstva,

zabezpečování obrany České republiky, zahraničně politických zájmů České republiky nebo dodržování závazků vyplývajících pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jakož i z členství České republiky v mezinárodních organizacích.

Z hlediska procesní ucelenosti je dále navrhováno, že v případě, kdy dojde v téže věci ke změně nebo doplnění závazného stanoviska nebo vydání nového závazného stanoviska, kterým se původní závazné stanovisko nahrazuje, vydá ministerstvo nové rozhodnutí.

Takovýto zákonný koncept představuje nejefektivnější řešení potenciálně vyvstálé bezpečnostně-rizikové situace, a to pro obě strany – pro stát z hlediska rychlé a účinné reakce na případnou bezpečnostní hrozbu v případech, kdy nebude nutné povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem zcela zrušit, pro držitele povolení z pak hlediska menšího dopadu na jeho podnikatelskou činnost, neboť dojde k odpadnutí správního řízení spojeného nejprve s vydáním rozhodnutí o zrušení povolení a následným podáním nové žádosti, vydáním nových závazných stanovisek a vydáním nového povolení. V konečném důsledku bude tato změna představovat časové, jakož i finanční (poplatky za správní řízení atd.) zlepšení oproti současnému stavu.

K bodu 2 (§ 16)

Na stejném principu a ze stejných důvodů jako v předchozím bodě je navrhována změna u licencí pro určitý obchod s vojenským materiálem.

K bodu 3 (§ 19)

Z hlediska procesní ucelenosti je navrhováno i řešení situace, kdy došlo k pozastavení čerpání licence, ale následně by opět bylo, stejně jako v bodě 1, nejvýhodnějším řešením v případech, kdy nebude nutné udělenou licenci k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem zcela odejmout, zrušit rozhodnutí o pozastavení čerpání licence a vydat nové rozhodnutí, ve kterém budou stanoveny další podmínky licence tak, aby došlo k odstranění bezpečnostní hrozby a zároveň k odpadnutí správního řízení spojeného nejprve s vydáním rozhodnutí o odnětí licence a následným podáním nové žádosti, vydáním nových závazných stanovisek a udělením nové licence.

K bodu 4 (§ 22h)

Na stejném principu a ze stejných důvodů jako v bodě 1 je navrhována změna u osvědčení o spolehlivosti příjemce.

ČÁST PÁTÁ – ZMĚNA ZÁKONA O KONTROLE OBCHODU S VÝROBKY, JEJICHŽ DRŽENÍ SE V ČESKÉ REPUBLICE OMEZUJE Z BEZPEČNOSTNÍCH DŮVODŮ

K Čl. IX

K bodu 1 (§ 8b)

Dochází k úpravě předmětného ustanovení tak, aby do budoucna bylo možné osobě, jež bylo vydáno povolení k vývozu výrobků určených přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím oblast obchodování se střelnými zbraněmi a střelivem (Nařízení Evropského parlamentu a Rady [EU] č. 258/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se provádí článek 10 protokolu Organizace spojených národů proti nedovolené výrobě střelných zbraní a jejich součástí, dílů a střeliva a obchodování s nimi, který doplňuje Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu [protokol OSN o střelných zbraních], a stanoví vývozní povolení, opatření pro dovoz a tranzit střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva), uložit splnění dodatečných podmínek, zjistí-li se, že je to z hlediska bezpečnosti nezbytné. Navrhuje se proto, aby dotčený orgán mohl na základě zjištění skutečností, které mu nebyly v okamžiku vydání závazného stanoviska známy, nebo které nastaly až po vydání závazného stanoviska změnit nebo doplnit závazné stanovisko nebo v téže věci vydat nové závazné stanovisko, kterým se jeho původní závazné stanovisko nahrazuje.

Takový zásah do zásady právní jistoty však bude možný pouze tehdy, bude-li to vyžadovat ochrana vnitřního pořádku, bezpečnosti, zahraničně politických zájmů České republiky nebo dodržování závazků vyplývajících pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jakož i z členství České republiky v mezinárodních organizacích.

Z hlediska procesní ucelenosti je dále navrhováno, že v případě, kdy dojde v téže věci ke změně nebo doplnění závazného stanoviska nebo vydání nového závazného stanoviska, kterým se původní závazné stanovisko nahrazuje, vydá ministerstvo nové rozhodnutí.

Takovýto zákonný koncept představuje nejefektivnější řešení potenciálně vyvstalé bezpečnostně-rizikové situace, a to pro obě strany – pro stát z hlediska rychlé a účinné reakce na případnou bezpečnostní hrozbu v případech, kdy nebude nutné povolení k vývozu zcela odejmout, pro osobu, jež bylo uděleno povolení k vývozu, pak z hlediska menšího dopadu na její podnikatelskou činnost, neboť dojde k odpadnutí správního řízení spojeného nejprve s vydáním rozhodnutí o odnětí povolení k vývozu a následným podáním nové žádosti, vydáním nových závazných stanovisek a vydáním nového povolení. V konečném důsledku bude tato změna představovat časové, jakož i finanční (poplatky za správní řízení atd.) zlepšení oproti současnému stavu.

K bodu 2 (§ 8d)

Z hlediska procesní ucelenosti je navrhováno i řešení situace, kdy došlo k pozastavení čerpání povolení k vývozu, ale následně by opět bylo, stejně jako v bodě 1, nejvýhodnějším řešením v případech, kdy nebude nutné povolení k vývozu zcela odejmout, zrušit rozhodnutí o pozastavení čerpání povolení k vývozu a vydat nové rozhodnutí, ve kterém budou stanoveny další podmínky povolení k vývozu tak, aby došlo k odstranění bezpečnostní hrozby a zároveň k odpadnutí správního řízení spojeného nejprve s vydáním rozhodnutí o odnětí povolení k vývozu a následným podáním nové žádosti, vydáním nových závazných stanovisek a udělením nového povolení.

ČÁST ŠEST Á – ZMĚNA ZÁKONA O SPRÁVNÍCH POPLATCÍCH

K Čl. X

K bodu 1 [položka 30 písm. c)]

Navrhuje se formální úprava textu, která jej uvádí do souladu s terminologií používanou zákonem o zbraních.

K bodům 2 až 13 (položka 30, 31 a 33)

Navrhuje se doplnění správních poplatků pro oblast nakládání s municí, a to analogicky správním poplatkům v oblasti zbraní a střeliva.

K bodu 14 (položka 160)

Jde o přizpůsobení konzulárního poplatku za vydání zbrojního průvodního listu zvýšené úrovni správních poplatků zavedené zákonem č. 170/2013 Sb.

ČÁST SEDMÁ – ZMĚNA ZÁKONA O NAKLÁDÁNÍ S BEZPEČNOSTNÍM MATERIÁLEM

K Čl. XI

V návaznosti na analýzu působnosti a aplikovatelnosti zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem v oblasti nakládání s municí v civilním sektoru provedenou na základě bodu II/1. usnesení vlády č. 33 ze dne 14. ledna 2014 (viz obecná část této důvodové zprávy) se navrhuje zrušení skupiny 2 bezpečnostního materiálu, a to bez náhrady.

ČÁST OSMÁ – ÚČINNOST

K Čl. XII

Nabytí účinnosti se stanovuje ke dni 1. ledna 2017. Navrhovaná legisvakance odpovídá nutnosti přípravy a přijetí prováděcích právních předpisů. Tyto prováděcí právní předpisy vzhledem ke svému rozsahu a především pak s ohledem na to, že půjde často o „technické předpisy“ ve smyslu evropského práva, je nutné počítat v rámci jejich přijímání se 100-denní notifikační lhůtou, kdy budou předpisy notifikovány Evropské komisi. Sankcí za nedodržení této lhůty nebo případné přijetí příslušného předpisu dříve, než uplyne notifikační lhůta, je podle judikatury Soudního dvora EU neaplikovatelnost takového předpisu.

V případě změn souvisejících se zdravotní způsobilostí držitele zbrojního průkazu, novou koncepcí zajišťovacích institutů (zadržení a zajištění) a přístupem k údajům z registru obyvatel, jakož i v případě změny zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a zákona č. 228/2005 Sb. se navrhuje nabytí účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení zákona.